

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

«БЕЛАРУСЬ НЕ АДЫДЗЕ АД ВЕКАВОГА КУРСУ АДНОСНА РАСІІ»

Конфліктная сітуацыя, што складася ў адносінах Беларусі і Расіі, не мае ніякіх адносін да расійскага народа, заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з лідарам Камуністычнай партыі Расійскай Федэрацыі Генадзем Зюганавым.

«Тут адыждо ад векавога гістарычнага курсу ў Беларусі не будзе, асабліва пры мне. Мы заўсёды былі і будзем з рускім народам. Вы хочаце нас называць фарпостам Расіі на Захадзе — называйце, мы ад гэтага ніколі не адмаўляліся. Але гэта таксама каштуе нечага», — заявіў Прэзідэнт Беларусі.

Кіраўнік дзяржавы назваў пустымі «размовы аб тым, што Лукашэнка філіртуе з Захадам». «Я ні з кім не філіртуе. Я проста прапую: давайце вы гэтую каменную сцяну разбурайце, за што вы заўсёды папракалі Савецкі Саюз, — і будзем размаўляць», — дадаў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка перакананы, што ў Беларусі і Расіі розныя падыходы да саюзнага будаўніцтва.

«Мяне папракаюць у тым, што я разбураю Саюз Беларусі і Расіі, што я там «галюныя вораг». Гэта белетрыстыка», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

«Давайце дастанем Дагавор аб стварэнні Саюзнай дзяржавы і паглядзім, хто што зробіць, хто што не зробіць. Мы павінны былі ў мінулым годзе правесці рэфарандум па пры-

няццю канстытуцый будучага саюзнага аб'яднання. Ім (расійскаму боку, — Заўвага БЕЛТА) гэтага не трэба, і яны Беларусі «выкацілі» адзіную валюту ў выглядзе расійскага рубля. Але ж гэта — раздзел канстытуцыі. І каб нас абінаваціць, пачынаюць падкідаць пытанні аб уваходжанні Беларусі ў Расію», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт выказаў абурэнне тым, як у расійскіх СМІ падоўжылі яго выказванні ў інтэрв'ю прадстаўнікам заходняй прэсы. «Хацелася б не разгаваць на гэта», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Але гэтай здыхлінячай ужо смірдыць ад Масквы да Мінска».

Наіск на Беларусь ажыццяўляецца па ўказанню Крамля, — лічыць Аляксандр Лукашэнка. «Беларусь пачынаюць душыць, цакаваць, над намі проста здэкуюцца — вы бачыце, што сёння адбываецца ў СМІ. Але яны гэта робяць па ўказы з Крамля, яны гэта дакладна ведаюць», — падкрэсліў Прэзідэнт.

У якасці прыкладу Аляксандр Лукашэнка прывёў сітуацыю, калі напярэдні яго магчымага прыезду ў Маскву была аплечаная зала аднаго з інфармагенцтваў, каб не дапусціць прэс-канферэнцыі беларускага лідара.

«Вось расійская дэмакратыя, і вось паводзіны расійскага кіраўніцтва», — рэзюмаваў Прэзідэнт Беларусі.

Беларусь больш не можа «ашалева бегчы» ў Расію па той пры-

чыне, што расійскае кіраўніцтва гэтага не хоча, заявіў Прэзідэнт Беларусі.

Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, на Беларусі ўжо не першы год з боку Расіі ідзе масіраваная атака. «Якая краіна эканамічна можа за два гады вытрымаць двойчы павелічэнне цен на газ?» — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

«Але калі нам пяццю накінулі на шыю — хто гэта будзе цягнуць. Нам трэба дыверсіфікаваць адносіны», — дадаў Прэзідэнт.

Як адначыў лідар КПРФ Геннадзь Зюгану, Беларусь як саюзнік адыгрывае выключную ролю для Расіі.

«Са свайго боку мы ўсё будзем рабіць, каб рухацца да саюза, каб наша гістарычнае адзінства і брацтва гістарычна адбылося», — дадаў Геннадзь Зюгану.

Паводле яго слоў, расіяне цяжка глядзяць на сітуацыю і зробіць усё, каб умяцаваць саюз Расіі і Беларусі.

«Мой асабісты пункт гледжання — без саюза Беларусі, Расіі і Украіны мы ў гэтым свеце не здодем быць конкурэнтаздольнымі», — дадаў лідар КПРФ.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

Беларусь зацікаўлена ў пашырэнні эканамічнага супрацоўніцтва з Венгрыяй

Аб гэтым заявіў 30 студзеня кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы са старшынёй Венгерскай камуністычнай рабочай партыі, віцэ-старшынёй Еўрапейскай партыі велі сёл Дзьюльма Цюрмерам.

«З Венгрыяй у нас адносіны развіваюцца, але хацелася б, каб яны былі больш інтэнсіўнымі. Цяперашні ўзровень узаемага тавараабароту \$200 млн недастатковы», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, у Беларусі вельмі вялікая зацікаўленасць у Венгрыі, перш за ўсё ў сферы пашырэння гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва.

«Яны таксама выкажуць надзею, што ў Венгрыі больш з'явіцца больш інфармацыі аб магчымасцях нашай рэспублікі».

У час гутаркі бакі абмяняліся думкамі адносна асаблівага сацыяльна-эканамічнай палітыкі дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што Беларусі «пры жудасным наішчы» звонку давляецца шмат папрацаваць», выбудовачы сваю мадэль развіцця. На яго думку, эканамічная мадэль, што існавала ў савецкія часы, мела і свае станоўчыя моманты, якія краіна ўлічыць сёння.

Паводле слоў Дзьюльма Цюрмера, ён зноў прыехаў у Беларусь, каб са самою «пераканацца, чаго беларусы дабываюць у пабудове грамадства, развіцці прамысловасці і сельскай гаспадаркі».

Дзьюльма Цюрмер дадаў, што Венгерская камуністычная рабочая пар-

тыя мае намер садзейнічаць развіццю адносінаў паміж Беларуссю і Венгрыяй, у тым ліку палітычных. «Магу пацвердзіць, што цяпер узрасце цікавасць да беларускага рынку. Мы спадзіёмся, што ў недалёкім будучым венгерскія бізнесмены будуць працаваць у Беларусі. І наадварот, у Венгрыі будзе больш беларускіх тавараў», — падкрэсліў гошч.

Ён таксама асабліва адзначыў, што ў Мінску плануецца адкрыццё пасольства Венгрыі.

У час сустрэчы Аляксандр Лукашэнка выказаў свой пункт гледжання аб свабодзе слова і адказнасці журналіста.

«Я згодны з любой свабодой журналіста, і сёння мы ў Беларусі прапаведваем гэту палітыку. Але галоўнае адно: журналіст павінен адказваць за тое, што ён напісаў — ад косякі да артыкулаў у цэлым. Тады заказаны артыкулаў не будзе», — перакананы кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка таксама лічыць карэктнай. «Калі гаворыць пра асобу, асабістыя якасці чалавека, можа крытыкаваць яго пазіцыю, але не трэба спрабаваць яго небудзь з асабістага жыцця выцігнуць на паверхню і пататапіцца нагамі. Я не прымаю, каб журналісты скачоўчалі на асобныя асобы і скажохі. Усё астатняе — калі ласка, ніхай будзе крытыка, гэтага бяцца не трэба», — сказаў Прэзідэнт.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Рост заробатнай платы павінен быць супастаўны з ростам прадукцыйнасці працы

Аб гэтым паведаміў намеснік міністра эканомікі Андрэй Тур.

Ён адзначыў, што па выніках 2006 года рэальная заробатная плата ўзрасла больш як на 17 працэнтаў пры прагнозе 8—9 працэнтаў. Сярэдня ўзровень зарплат у цэлым па народнай гаспадарцы ў снежня склаў \$311,8 у эквіваленце пры запланаваных \$300.

У бюджэтайнай сферы гэты паказчык дасягнуў \$287 (прагноз — \$265). Паводле слоў намесніка міністра, у гэтым годзе «такія задачы прыросту заробатнай платы не ставіць». «Нам цяпер вельмі важна, асабліва ў існуючых умовах, каб цэны на энергасурсы значна павялічыліся, захаваць асноўныя макраэканамічныя прапарцыі паміж ростам прадукцыйнасці працы і ростам рэальнай заробатнай платы».

Мілена АНУФРЫЁНАК, БЕЛТА.

«Здароўю можна навучыцца»

Фота Дзмітрыя КАСІЮКОВІЧА

сцвярджаюць у школе прыроднага развіцця «Клас» пры Мінскім дзяржаўным Палацы дзяцей і моладзі.

Ва ўрадзе

У Беларусі ў 2007 годзе плануецца стварыць 253 аграгарадкі

У Беларусі ў 2007 годзе плануецца стварыць 253 аграгарадкі. Аб гэтым паведаміў намеснік прэм'ер-міністра Іван Бамбіза 30 студзеня на пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў. Яно прашло пад старшынствам прэм'ер-міністра Сяргея Сідорскага.

Як праінфармаваў Іван Бамбіза, у Брэсцкай вобласці ў 2007 годзе ў аграгарадкі будзе пераўтворана 44 сельскія населеныя пункты, у Віцебскай — 39, у Гомельскай — 25, у Гродзенскай — 46, у Мінскай — 62, у Магілёўскай вобласці — 37.

У ходзе пасяджэння Сяргей Сідорскі крытыкаваў выкананне задання па вызначэнні аб'ёмаў інвеставання і забеспячэння распрацоўкі праектна-каштарнай дакументацыі па аб'ектах будаўніцтва вытворчай і сацыяльнай інфраструктуры сельскіх населеных пунктаў, якія падлягаюць пераўтварэнню ў аграгарадкі ў 2007 годзе.

Нягледзячы на неаднаразовае даручэнні Савета Міністраў, належных мераў па завяршэнні складання праектна-каштарнай дакументацыі прынята не было. Так, паводле інфармацыі Івана Бамбізы, на 11 студзеня 2007 года не была распрацавана праектна-каштарныя дакументацыя па 4111 аб'ектах, або 79 працэнтах іх колькасці.

Іван Бамбіза адзначыў таксама, што нягледзячы на прамое даручэнне прэм'ер-міністра, на 27 студзеня аб'яўчанымі (за выключэннем Мінскага і Гродзенскага) ашчэ не прадставілі акты прыёмкі створаных у 2006 годзе аграгарадаў.

Воляга СРЭДНЕВА, БЕЛТА.

Беларускія прадпрыемствы могуць знізіць энергаскладальнік у сабекошце прадукцыі на 10—15 працэнтаў

Беларускія прадпрыемствы могуць знізіць энергаскладальнік у сабекошце прадукцыі на 10—15 працэнтаў, а некаторыя — на 20 працэнтаў. Гэтыя лічбы пацверджаны разлікамі, паведаміў намеснік міністра эканомікі Беларусі Андрэй Тур сёння на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

Ён адзначыў, што ў цэлым па народнай гаспадарцы рэспублікі энергаскладальнік у сабекошце ў сярэднім каля 4 працэнтаў, для прамысловасці гэты паказчык вышэйшы — каля 8 працэнтаў (ён вагаецца ад 2,6 працэнта да 28 працэнтаў). Паводле слоў Андрэя Тура, у сувязі з павышэннем кошту энергасурсы ў 2007 годзе прадугледжваецца шэраг мераў па дыферэнцаванай падтрымцы пэўных галін. У той жа час вытворцы павінны перагледзець свае расходи і выдаткі па кожнаму прадпрыемству, падкрэсліў намеснік міністра.

Ён адзначыў, што згодна з разлікамі Мінэканомікі, «калі прадпрыемствы істотна папрацуюць са сваімі расходамі, выдаткамі», узровень інфляцыі ў 2007 годзе будзе ў запланаваных рамках прагнозу — у межах 8 працэнтаў.

Мілена АНУФРЫЁНАК, БЕЛТА.

Генадзь ЗЮГАНУ: «Пціну вельмі нявыгадная сітуацыя з пастайкамі газу і нафты ў Беларусі»

Учора ў Мінску ў Нацыянальным прэс-цэнтры адбылася прэс-канферэнцыя лідара Камуністычнай партыі Расіі, кіраўнік фракцыі КПРФ у Дзяржаўнай Думе Генадзь Зюганав.

Натуральна, размова зайшла аб прычынах і наступствах крызісу ў нафтагазавай сферы паміж Беларуссю і Расіяй. Генадзь Андрэевіч даў ацэнку драматычным падзеям на прыканцы мінулага і ў пачатку гэтага года вакол перамоў аб пастайках энерганосбітаў у нашу краіну. На яго думку, гэты год пачаўся няўдала для Расійскай Федэрацыі.

Некаторыя расійскія гаспадарнікі і палітыкі пачалі распавядаць вакол Беларусі, як выказаўся лідар КПРФ, «страшні-мёрдасты», пад якімі няма ніякай асновы. Бо ў палітыцы і дзяржаўнай дзейнасці не варта лічыць каплейкі ў кішань. Палітыка вымяраецца іншымі катэгорыямі: нацыянальнай бяспекай, гістарычнай дружбай, вернасцю агульным перамогам, зольнасцю складваць патэнцыялы і тым самым забяспечваць аўтарытэт. Іншы рахунак вельмі небяспечны, непрадуктыўны, сказаў Г. Зюгану.

На яго погляд, без саюза Расіі, Беларусі і Украіны ў нас няма гістарычнай будучыні, гістарычнай перспектывы. Але ёсць сілы, якія разбурылі СССР і не хочуць ніякага саюза. У іх мэта — расцягнуць Расію на паветы. Іх погляд на Расію: крыніца, з якой можна і трэба як мага больш вывозіць сыравіны і карысных выкапняў.

Старшыня ЦК КПРФ закрунуў тэ-

му сістэмы падліку цен на газ і нафты для Беларусі. Паводле слоў, саюзнікі не могуць так лічыць. Нават калі браць газ па старой цане — 47 долараў ЗША, то ўсё роўна гэта 20 працэнтаў рэнтабельнасці. Выдаткі паказчык па сучасных нормах. Нездарма, гаворыць Г. Зюгану, павышаць цену на газ і не лічыць іншае, што Беларусь прадаставіла Расіі бесплатна.

На пытанне карэспандэнта «Звязды» аб тым, чаму Уладзімір Пуцін пагадзіўся на павышэнне цен на энерганосбіты, Г. Зюгану адказаў наступным чынам. Ён назваў сітуацыю з пастайкамі газу і нафты ў Беларусі вельмі нявыгаднай для Уладзіміра Пуціна. Чаму ён пайшоў на гэты крок? — спытаў сябе Зюгану. Можна, расійскі прэзідэнт не ўсё ведаў і не ўсё ўлічыў, выказаў ён версію. Зараз у стабілізацыйным фондзе Расіі 300 млрд долараў ЗША. І на гэтым фоне Крэмль дазваляе сабе псаваць адносіны з брацкай Беларуссю. З чым ён пойдзе на выбары, што скажа сваім грамадзянам? — абурэўся Генадзь Зюгану.

На думку Генадзь Зюганова, амаль дзвядцятрыццаці год таму беларускім Прэзідэнтам мела выключна важнае значэнне. Гутарку ён назваў цікавай, прадуктыўнай, як заўсёды карыснай.

Генадзь Зюгану папрасіў прабачэння ў беларускіх сяброў, галоўных саюзнікаў РФ, за той некарэктнасць, якая гучала з расійскіх тэлеканалаў у час газанафтавага крызісу.

Лянід ЛАХМАНЕНКА.

Падрабязнасці

Работа над міліцэйскімі памылкамі

Учора пачалася калегія Міністэрства ўнутраных спраў. На працягу двух дзён будзе падведзены вынікі міліцэйскай працы вартавых прапарэдак, кіраўніцтва МУС вызначыць асноўныя напрамкі дзейнасці на гэты год. Таксама будзе праведзена грунтоўная работа над міліцэйскімі памылкамі, якую ўчора пачаў міністр унутраных спраў Уладзімір НАВУМАУ.

У прыватнасці, кіраўнік МУС заўважыў увагу на самых значных недапрацоўках сваіх падначаленых. Так, у мінулым годзе засталіся нераскрытымі 34 забойствы, 73 выпадкі цяжкіх цялесных шкодаванняў, больш за 3,5 тысячы разбояў і грабёжох і больш за 70 тысяч крадзяжоў. «А за кожным такім злачынствам стаяць жывыя людзі, якія ўтрымліваюць нас з вамі», — нагадаў міністр. Уладзімір Навуму не абмінуў выпадкі халатнасці з боку некаторых супрацоўнікаў міліцыі. Падчас такія аб'яваўся мела трагічныя наступствы. Напрыклад, у Бяроза шырока грамадскі рэзананс выклікала смерць чалавека, затрыманага міліцыяй за адміністрацыйнае праварушэнне. У міністра выклікалі недаўменне паводзіны ўчастковага міліцыянера, які замест таго, каб даставіць невярозлага грамадзяніна да дому, што знаходзіўся побач, адвёз праварушальніка за 10 кіламетраў у будынак РАУС, дзе і здарылася бяда. Падобныя выпадкі адбыліся і ў гэтым годзе ў Пінску. Там зусім нядаўна пакачоньнік жыццё самагубствам грамадзянін, які быў затрыманым міліцыяй за крадзеж мабільнага тэлефона.

Увогуле, кіраўнік МУС выказаў шмат нараканняў на арганізацыйныя службы ў ізалятарна часовага ўтрымання і ў СІЗА. У гэтых месцах з'явіліся летась былі зафіксаваны не толькі выпадкі суіцыду, але і ўцёкаў. Прычым 7 уцёкачоў не знойдзены да гэтага часу.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

ISSN 1990-763X

Уладзімір Навуму заклікаў таксама весці больш актыўную барацьбу з арганізаванай злачыннасцю. Хоць, паводле яго слоў, процідзеянне айчынным «спірту» лясць вялося даволі ўдала. Але мяжы даксаналасці, як вядома, няма. У мінулым годзе была спынена дзейнасць 6 злачынчых арганізацый, 2 банкі і 30 арганізаваных злачынчых груп. Да крмінальнай адказнасці прыцягнуты 24 лідары і 70 шараговых удзельнікаў арганізаваных злачынчых суполак. Міністр падкрэсліў, што зараз арганізаваная злачыннасць зусім не такая, як на пачатку ці ў сярэдзіне 90-х гадоў мінулага стагоддзя. Крмінальная суполкі ўжо не кантралююць цэлыя рэгіёны ці асобныя віды эканамічнай дзейнасці, нахабна не займаюцца рэкетам. Вялікую занепакоенасць у кіраўніка МУС выклікае бяспека пажылых людзей, асабліва ў сельскай мясцовасці. Менавіта ў вёсках рэгістрацыя больш за трыццаць парушэнняў закона і кожнае дзесятае злачынства супраць жыцця і здароўя людзей.

Сітуацыя на дарогах таксама трывожыць міністра. Пакуль, на жаль, не ўдалося дабіцца змяншэння выпадках гібелі людзей і аўтавадары. Сярод асноўных прычын міністр узгадаў недастатковую прафілактычную працу з насельніцтвам супрацоўнікаў Дзяржаўтаінспекцыі і складаная ўмова надвор'я.

Курсу замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 31.01.2007 г. (Бліжэйшы разлік)

1 долар ШВА	2 140,00
1 еўра	2 772,37
1 лівійскі ляр	3 979,91
1 літоўскі літ	3 022,82
1 чэшская крона	97,96
1 польскі злоты	703,46
1 расійскі рубель	80,65
1 украінская грывна	423,66

Курсу замежных валют для безвалютных разлікаў

Цэнтрбанк РФ	USD	26,5331
100 UAH	52,3655	
1000 BYR	12,3302	
EUR	34,3896	

Курс у гандлёвых кампаніях (на 30.01.2007 г.)

USD	2210 / 2325

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпісчыца на часопіс «Гэтыя Буратны». Гэты на 2007 год у Раённым офісе навукова-даследчых работ. Тэлефон: 208-6801.

«Пазыка». Мінус... сацыяльныя правы?

Федэрацыя прафсаюзаў лічыць заўчаснае распрацоўку заканадаўства, якое б рэгулявала выкарыстанне так званай «пазыковай працы», — аб гэтым паведаміла прэс-сакратар ФПБ Ірына Каганец.

Кантракт або бестэрміновы працоўны дагавор, — як вядома, сёння гэтыя формы занятак з’яўляюцца асноўнымі ў Беларусі. Разам з тым, адначасна Ірына Каганец, апошнім часам ва ўсім свеце набывае ўсё большую папулярнасць і іншая практыка — «пазыковай працы».

Сутнасць «пазыковай працы» ў тым, што прадпрыемства, фізічная асоба або агенства занятасці, якія прынялі да сябе чалавека, потым часова «спрадаюць» яго іншаму наймальніку для выканання пэўных работ. Пры гэтым «арэнда персаналу» часам аказваецца выгаднай як непасрэдна для прадпрыемства-наймальніка, так і для новага прадпрыемства-«карыстальніка», паколькі ў выніку з’яўляецца магчымым знаходзіць замену работнікам (на час хваробы, адпачынку, працяглай камандзіроўкі), хутка рэгуляваць колькасць персаналу пры ваганнях эканамічнай кан’юнктуры (росту або зніжэнню продажаў), атрымаваць у распрадэжне дадатковых работнікаў для выканання канкрэтных тэрміновых заказаў.

У сваю чаргу, падобная форма занятасці ўяўляе цікавасць і для некаторых катэгорій работнікаў. Перш-наперш, тут маюцца на ўвазе беспрацоўныя, грамадзяне, што маюць часовы заробак, а таксама асобы, для якіх непажадана поўная занятасць, — студэнты, пенсіянеры, інваліды.

Паводле слоў Ірыны Каганец, зараз «пазыковай праца» актыўна выкарыстоўваецца ў многіх краінах свету. За апошнія гады тэмпы росту колькасці асобаў, што занятыя не па найму, у Францыі ў 13 разоў перавысоў рост колькасці працоўнай сілы, якая наймаецца непасрэдна работадатцамі. А ў Нідэрландах доля «пазычаных работнікаў» складае 17 працэнтаў ад агульнай колькасці грамадзян, занятых у эканоміцы. Аналагічны малюнак назіраецца і ў СНД. Абследаванні паказалі, што летас у Казахстане не па «прамому» найму працавалі 35,8, у Малдове — 33,1, Украіне — 16,4, Расіі — 7,3 працэнта работнікаў. І сярэдзі ё было шмат асобаў, якія былі занятыя на умовах «пазыкі» ў іншых арганізацыях ці кампаніях.

Поўная практыка выкарыстання «пазыковай працы» ёсць і ў Беларусі. Скажам, «пазычаны пер-

санал» можа перадавацца ад аднаго наймальніка да іншага для забеспячэння бяспекі, прадукцыйнага паршэння грамадскага парадку, суправаджэння і аховы грузаў, або, як варыянт, — селгасарганізацыям на перыяд уборачных і пасяўных работ. Разам з тым, заўважыла Ірына Каганец, падобная перадача робіцца па двухбаковых дамоўленасцях і са згоды саміх работнікаў, якія такім чынам атрымаюць сацыяльныя гарантыі.

У той жа час, зазначыла Ірына Каганец, пры пераходзе на масавае выкарыстанне «пазыковай працы» якраз з сацыяльнымі гарантыямі могуць узнікнуць значныя праблемы. Волонт замежных краін паказвае, што ў такіх варунках прадпрыемствы-«карыстальнікі» часцінкам не выконваюць у адносінах да «пазычанага персаналу» патрабаванняў заканадаўства, не распускаюцца на яго калектыўныя дагаворы, свядома зніжаюць заробкі.

У сувязі з гэтым, мяркуючы ў прафсаюзах, распрацоўка заканадаўства, якое рэгулюе практыку «пазыкі» ў Беларусі, будзе неэтаматодным — з’яўленне падобнага заканадаўства можа «падштурхнуць» наймальнікаў да больш шырокага выкарыстання «пазыковай працы». Між тым, заўважыла Ірына Каганец, вялікай патрэбы ў гэтым зараз няма. Як падкрэслівае ў ФПБ, у нашай краіне доля падасяхова працуе дзяржаўная служба садаёйнічання занятасці насельніцтва. На працягу мінулага года па дапамогу сюды звярнуліся 309 тыс. чалавек, прычым 188 тысяч з іх былі працуадкаваны. Да таго ж адыгралі сваю ролю перанавучанне іншым спецыяльнасцям, дапамога беспрацоўным у адкрыцці ўласнай справы, падтрымка ў перасяленні ў іншую мясцовасць. Як вынік, на мінулы год колькасць беспрацоўных зменшылася амаль на чвэрць — да 52 тыс. чалавек. Пры гэтым, паводле праграм занятасці, да 2010 года ў Беларусі запланавана стварэнне 880 новых вытворчасцяў.

Разам з тым, паведамліла Ірына Каганец, ФПБ мае намер трымаць сітуацыю з «працай у пазыку» пад кантролем. І, у прыватнасці, вывучыць заканадаўчае рэгуляванне падобнай практыкі за мяжой, а пры неабходнасці — выкарыстоўваць за межнюю практыку для сацыяльнай абароны працоўных Беларусі.

Сяргей ГРЫБ.

ІДЗЕ ВАЕННАЯ ГУЛЬНЯ

Гэтымі дзямі ў Маскве праходзіць чарговы этап сумеснай камандна-штабной ваеннай гульні з удзелам старшніх ваенных вадкаў Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі.

Падчас ваеннай гульні, якую ўзначальваюць міністры абароны Беларусі і Расіі генерал-палкоўнік Леанід Малецкі і Сяргей Іванюк, плануецца ўзгадніць сумесныя дзеянні па забеспячэнню ваеннай бяспекі Саюзнай дзяржавы.

Вета РУЖАНСКАЯ.

Крымінал

ЗАІРНАЛІ У ХАТУ

Да пенсіянераў в. Іванкавічы Баранавіцкага раёна зайшлі цыганы і прапанавалі купіць рэчы. Праз некалькі дзён старыя выявілі, што ў іх прапала 7 млн рублёў. Падобныя кражы здарыліся ў вёсках Катмінаўцы і Міцкаўшчына.

А колькі пісалася пра тое, каб не пускати чужых у хату. Відэаочна, жонкі вучыцца толькі на сваіх памылках.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЦІ ПОЙДЗЕ НА КАРЫСЦЬ?

У жанчыны з вёскі Русіна, што пад Баранавічамі, злодзей выкраў сапа. Пакуль жанчына была на працы, той залез у хату і прыхапіў аж 50 кілаграмаў. Падарэзанне ўпала на жыхара гэтай жа вёскі. Але той недзе хаваецца.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

8000 ЛІТРАЎ БРАЖКІ І 28 000 ЭТЫКЕТАК...

У Смалевіцкім раёне «накрыты» і прыкрыты міні-завод па вытворчасці самагонкі, які ў доме, што будаваўся, арганізаваў мясцовы жыхар.

На дзяляцы з пасёлка Акцябрскі выйшлі супрацоўнікі Смалевіцкага РАУС. Размаж, з якім ён дзейнічаў, уразіў нават праваахоўнікаў: у доме было канфіскавана... 8 тысяч літраў бражки, 350 літраў самагонкі, стацыянарны самагонны апарат ёмістасцю 500 літраў і электрапампа. У Гомелі ж супрацоўнікі падраздзяленняў па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі УУС і Навабеліцкага РАУС спынілі працу «цэху» па вырабу спецыяліфікаваных спіртных напіткаў, які ў сябе дома запаліў мясцовы «бізнэсмен». У гэтага прадзізвецца было канфіскавана 28 тысяч этыкетак, 204 бутэлькі гарэлкі, 43 літры спіртэмацэнтальнай вадкасці, спіртметр, наборная пячатка для штампоўкі даты, коркі і прыстасаванне для закручвання.

Ігар ГРЫШЫН.

НАГЛЕДЗЕЙСЯ БАЕВІКОЎ

і вырашыў пагуляць у гангстэрскую шасцікласнік з Пінскага раёна. Хлопец пазваніў у міліцыю і сказаў пагрозліва: «Хутка вы ўзяліце ў паветра, гавораць бандыты». Дзяціны голас быў запісаны на плёнку. Устаноўлена, што званок паступіў з таксафона, размешчанага ў вёсцы Табулі. «Жартаўніка» знайшлі, а воьс за яго гульні бацькам давядзецца адказваць рублём.

Яна СВЕТАВА.

ЭКАЛОГІЯ: ДБАЦЬ ПРА БЯСПЕКУ

Летас РУП «Белгеалогія» забяспечыла прырост запасаў нафты ў аб’ёме 307 тысяч тон пры гадавым заданні 300 тысяч тон. У планах работы Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя сёлета запланавана ацэнка перспектывы нафтагазазаснасці Аршанскай і Палеска-Брэсцкай упадзін і правядзенне пошукава-разведвальных работ у паўночнай частцы Прыпяцкага грабду. Да канца года плануецца выканаць заданне па прыросту прамысловых запасаў нафты ў аб’ёме 250 тысяч тон. Акрамя таго, у бліжэйшы час будзе распрацаваны план работ па пошуку радовішчаў нафты ў Прыпяцкім грабце шляхам падрыхтоўкі і ўводу бурэння нафтаперспектыўных структур у цэнтральнай і паўднёвай зонах.

Для нашарчвання мінеральна-сыравіннай базы калійнай прамысловасці і падрыхтоўкі да засваення Нежынскага ўчастка Старобінскага радовішча РУП «Белгеалогія» распачала палявыя сейсма-разведвальныя работы, для пошуку карэзных радовішчаў алмазаў правяраны бурэнне 8 магнітных анамалій трубчастага тыпу. Падчас геалага-разведчальных работ летася было выяўлена 8 новых радовішчаў гліны з агульнымі прагнознымі запасамі 12 мільёнаў кубічных метраў і 16 радовішчаў будаўнічага пяску і пясчана-гравійнай сумесі з агульнымі прагнознымі запасамі 28 мільёнаў кубічных метраў.

Калі гаварыць пра збалансаванае выкарыстанне прыродных рэсурсаў, нельга не прыгадаць, што за апошнія пяць гадоў назіраюцца ўстойлівыя тэмпы развіцця эканомікі. Разам з тым колькасць вады, якая забіраецца з прыродных крыніц, зменшылася на 7,3 працэнта, аб’ём скідвання забруджаных вытворчых і камунальных сцёкавых вод — на 60 працэнтаў. У выніку развіцця прыборнага ўліку ў 2006 годзе ўдзельнае водаспажыванне на аднаго жыхара краіны ў жыллёва-камунальнай сферы скарацілася з 206 да 200 літраў за суткі, а ў 2007 годзе гэты паказчык плануецца давесці да 195 літраў.

Эканомію можна дасягнуць і з дапамогай атрымання дружных матэрыяльных рэсурсаў з камунальных адходаў. Для іх большага прыцягнення ў гаспадарчы абарот у 2006 годзе ў краіне было створана 9 станцый сарціроўкі шчэбрых камунальных адходаў (а ўсяго за апошнія два гады было створана 95 станцый сарціроўкі). На гэты год Мінпрыроды ставіць сваёй мэтай распрацаваць пааб’ектныя планы мерапрыемстваў па будаўніцтве заводу па перапрацоўцы шчэбрых камунальных адходаў у Баранавічах, Віцебску, Гродне, Мінску, Салігорску.

Экалагічна бяспечныя ўмовы пражывання гэта не толькі вада, але і паветра. У перыяд з 2002 па 2006 гады ў рамках заданнага Нацыянальнага плана дзейняў на рэцыянальнае выкарыстанню прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя было рэалізавана больш за 1200 тэхнічных расчэнняў, накіраваных на зніжэнне выдкі забруджваючых рэчываў у атмасферу ад стацыянарных крыніц. Гэта дзволіла скараціць выкіды амаль на 40 тысяч тон.

Усяго ў мінулым годзе за парушэнне прыродаахоўнага заканадаўства было прад’яўлена 1309 іскаў на суму 1 222,3 мільёна рублёў. Службай дзяржаўнага аналітычнага кантролю ў 2006 годзе выканана больш за 13 тысяч праверак, адабрана больш за 150 тысяч праб, зроблена больш як 650 тысяч аналізаў. Па выніках лабараторнага кантролю парушальнікам прыродаахоўнага заканадаўства было прад’яўлена ў выглядзе штрафаў, іскаў і экалагічнага падатку па павышанаму тарифу каля 9 мільярдаў рублёў. Які падкрэслівае, гэтыя і іншыя меры дзволілі прырэдзіць дзясці тысяч парушэнняў у гэтай галіне і тым самым знізіць антрапагенную нагрузку на навакольнае асяроддзе, а таксама істотна паўплываць на папярэджанне захворванням насельніцтва.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Чым парадзе нас «Беларуская энцыклапедыя»?

Выдавецтва «Беларуская энцыклапедыя» сёлета 40. З чым прыйшло выдавецтва ў новы будынак і новы год? Расказвае галоўны рэдактар Геннадзь Пашкоў: — Год выдаўся напружаным, я нават скажаў бы анамальны. Павінны былі рыхтаваць адказныя, складаныя кнігі, такія, як два тамы энцыклапедыі «Рэспубліка Беларусь», другі том энцыклапедыі «Вялікае княства Літоўскае», другі заключны том грунтоўнай энцыклапедыі «Беларускі фальклор», адаптаванае выданне кнігі Карскага «Беларусы», былі і цікавыя перавыданні, напрыклад, «Старыныя сядзібы Берасцейшчыны». Такіх грунтоўных прац было 27, а тут яшчэ і пераезд. Можаце сабе ўявіць — перавезці ўсё з існаваўшага будынка, з усімі складамі, вялікай бібліятэкай, мэбляй. Новае месца праба было тэлефанавана, святло правесці. Даводзілася прыкладваць чыста фізічныя намаганні, таму пэўным чынам пераезд прыпынуў творчы працэс, а на стварэнне энцыклапедычных выданняў патрабуецца багата часу. Так што на новым месцы раскачвацца не выпадае — трэба наганяць уступінае.

Генадзь Пятровіч вельмі ўдзячны кіраўніцтву Узбрённых сіл Беларусі, Дзяржаўнага камітэта пагранічнай, Міністэрства ўнутраных спраў, якія дапамаглі падчас пераезду і транспартам, і людзям.

На маю просьбу назваць самыя цікавыя сёлётныя праекты выдавецтва Генадзь Пятровіч адказаў так: «У сям’і ўсё дзеці аднолькава любімыя, такое ж і ў мяне стаўленне да энцыклапедыі: працуюць над кожнай — і жываецца з імі». Таму расказам пра кожную дзецішчу.

Адзін з самых цікавых праектаў, які хутка пабачыць свет (літаральна ў наступным месцы) — «Блакітны скарб Беларусі» — энцыклапедыя пра азёры, ракі і іншыя вадзяныя нашай радзімы. Тут нам сапраўды ёсць чым пахваліцца, нездарма Беларусь называюць сінявокай. Энцыклапедыя прыйдзе даспадобы ўсім тым, хто любіць

Алена ДЗЕВОЙНА

Права на долю

Я выйшла замуж за разведзенага мужчыну, а яго двое дарослых дзяцей, з былой сям’і ён нічога не ўзяў. У мяне ёсць мой сын і яшчэ ў нас нарадзіўся агульны сын. Мы пражылі сем гадоў, здымалі кватэры, потым пабудавалі свой дом. Нам дапамагалі яго і мае бацькі. Ці могуць яго дзеці прэтэндаваць на сваю долю?

Алена АНАТОЛЬЕВНА, г. Гомель.

Калі вы пабудавалі дом пасля заключэння шлюбу, то дом з’яўляецца вашай з мужам агульнай сумеснай уласнасцю. Артыкулам 23 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб шлюбе і сям’і ўстаноўлена, што маёмасць, набытая мужам і жонкай падчас шлюбу, незалежна ад таго, на каго з іх яна набывае або на каго ці кім унесены грашовыя сродкі, з’яўляецца іх агульнай сумеснай уласнасцю. Гэта датычыцца і такой маёмасці, як дом. У выпадку падзелу агульнай сумеснай маёмасці доли мужа і жонкі прызначаюцца роўнымі, калі іншае не прадугледжана Шлюбным дагаворам (арт. 24).

Долю могуць быць і няроўнымі, калі грошы ад бацькоў атрымалі, напрыклад, у дар не сям’і, а кожнаму з вас паасобку. Паколькі маёмасць, атрыманая ў дар ці ў спадчыну ў перыяд шлюбу, згодна з артыкулам 26 Кодэкса РБ аб шлюбе і сям’і, з’яўляецца асабістай уласнасцю таго, хто яе атрымаў, то і памер долі ў праве ўласнасці на дом будзе залежаць ад падаранай бацькамі і ўкладзенай у будаўніцтва сумы, калі паміж вамі і бацькамі не было дамоўленасці аб стварэнні агульнай уласнасці на дом і ў адпаведнасці з гэтай дамоўленасцю бацькі ўкладвалі свае грашовыя сродкі ў будаўніцтва дома з мэтай мець сваю долю ў праве ўласнасці на яго (артыкул 102 Жыллёвага кодэкса).

Згодна з пісьмом, дапамогу вы атрымлівалі толькі ад бацькоў. Гэта азначае, што і прэтэндаваць на долю ў праве ўласнасці на дом могуць толькі яны (пры наяўнасці дамоўленасці аб гэтым). Дзеці (усе чацвёра) права на долю ўласнасці на дом не маюць.

Згодна з артыкулам 116 Жыллёвага кодэкса Рэспублікі Беларусь і артыкулам 192 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб шлюбе і сям’і, члены сям’і ўласніка маюць роўнае з ім права карыстання жылым памішканнем. Такім чынам, калі хтосьці з дзяцей пражывае і прапісаны ў доме, ён мае права карыстання жылым памішканнем, але гэта не з’яўляецца правам на долю ўласнасці.

У будучым дзеці, незалежна ад таго, пражывалі яны разам з бацькамі ці асобна, удзельнічаць у будаўніцтве дома ці не, маюць права атрымаць у спадчыну маёмасць бацькі ў ліку іншых спадчыннікаў па закону першай чаргі.

Згодна з артыкулам 1034 Грамадзянскага кодэкса Рэспублікі Беларусь, смерць удзельніка агульнай сумеснай уласнасці з’яўляецца падставой для вызначэння яго долі ў такой уласнасці і падзелу агульнай маёмасці або выдзелу з яе долі памерлага ўдзельніка. У гэтым выпадку спадчына адкрываецца ў адносінах агульнай маёмасці, якая прыходзіцца на долю памерлага ўдзельніка, а пры немагчымасці падзелу маёмасці ў натуры — у адносінах кошту такой долі.

Калі адсутнічае завшчанне, то атрыманне спадчыны адбываецца па закону ў парадку чарговасці, устаноўленай Грамадзянскім кодэксам. Згодна з артыкулам 1057 ГК спадчыннікамі першай чаргі з’яўляюцца дзеці, муж або жонка памерлага і яго бацькі. Спадчыннікі адной чаргі атрымліваюць спадчыну ў роўных долях. Такім чынам, у выпадку смерці вашага мужа яго бацькі, вы і ўсе яго сыны будзеце мець аднолькавае права на атрыманне ў спадчыну долю жыллага дома або яго кошту на вышэйпададзеных умовах.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Пытальнік

Сёлета будзе надрукавана першая частка Вялікага гістарычнага атласа Беларусі

У нашай краіне няма прыроднага газу, але хапае іншага прыроднага багацця. Ці ёсць у нас падрабязныя карты карысных выкапняў? Было б карысна ведаць, дзе краіна бярэ гліну, пясок, шчэбень, сланцы. Якія ў нас радовішчы торфу? Мяне больш цікавіць пытанне аб залатані крамнію, які можна выкарыстоўваць у лячобных мэтах. Хто валодае такой інфармацыяй?

Міхась ГАЛЕЦ, Брэсцкая вобласць.

— Нашымі спецыялістамі рыхтуюцца і друкуюцца вучэбныя карты па школьнай праграме для ўрокаў географіі, дзе наносяцца даныя аб карысных выкапнях. Больш сур’ёзнымі картамі карыстаюцца студэнты географічнага факультэта БДУ, — адказвае на пытанне чытача старшыня Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Рэспублікі Беларусь Георгій Кузнякоў.

— Што датычыцца канкрэтнага прыкладнага значэння, то па кожнаму радовішчы ёсць інфармацыя і карты ў дэпартаменце «Белгеалогія», які ўваходзіць у структуру Міністэрства прыроды і аховы навакольнага асяроддзя. — На якіх картаграфічных дакументах ёсць дакладная інфармацыя аб каардынатах гістарычных зямельнага ўчастка, калі на ўласнай зямлі адкавае карысныя выкапні? — Пры фарміраванні і далейшым выдзяленні зямельных участкаў фізічным асобам пад будаўніцтва і абслугоўвання жыллага дома або на іншыя мэты мы абавязкова робім запыт у «Белгеалогію» адносна існавання там карысных выкапняў. Калі ў зямлі знаходзіцца карысныя выкапні, якія маюць прамысловое значэнне або дзяржаўны інтарэс нават у перспектыве, то такія зямельныя участкі перадаюцца прыватнаму асобам не будуць.

— На якіх картаграфічных дакументах ёсць дакладная інфармацыя аб каардынатах гістарычных зямельнага ўчастка, калі на ўласнай зямлі адкавае карысныя выкапні?

Кар. «Звязды»:

— Што павінен рабіць ула-

«Гарачы» тэлефон «Звязды» 287-17-41

Падатковая льгота прадастаўляецца бацькам, а не сыну

Сын жыхаркі вёскі Сапрыкі Чачэрскага раёна Вялічынкі Аляксееўні Бондаравы — Вадзім Мельнік — працуе з 17 гадоў пастухом у мясцовай гаспадарцы. Жанчына чамусьці ўпэўнена, што да яго, як непаўналетняга, павінна прымяняцца іншая, не такая, як у даччыніні да дарослых працуючых, шкала падатковага падатку. Яшчэ Вялічынкі Аляксееўна пыталася, ці павінны сыну падаткова аплачваць працу ў выхадныя дні. Таксама ў яе былі нараканні, маўляў, ён ідзе на працу з 5-й гадзіны раніцы, вяртаецца — а 12-й, зноў выходзіць з 17 да 20 гадзін.

Што датычыцца першага пытання заўячэнні, як мы адраў і папярэдвалі жанчыну, яна нешта набытала — нейкай асобнай шкалы падаходнага падатку ў даччыніні да непаўналетніх няма.

— Іншая справа, што работнікам, якія маюць утрыманцаў (выхоўваюць дзяцей), штомесці прадастаўляецца падатковая льгота — вылік на падатак. Калі сям’я ў поўна — па дзве базавыя велічыні для бацькоў, для маці-адзіночкі, удавы, напрыклад, — 4 базавыя велічыні. Гэтыя сродкі не абкладаюцца падаткам, — патлумачыў нам начальнік інспекцыі МПЗ па Чачэрскаму раёну Аляксандр Герашчанка. — Дадзены вылік павінен прадастаўляецца па асноўным месцы працы бацькам,

але ніяк не сыну. Калі ў заўячэнні узніклі сумненні, яны могуць падаць падатковую дэкларацыю ў нашу інспекцыю — нават калі іншых прычын для таго кроку ў іх няма. Нашы спецыялісты правярць усё падлікі і вылікі.

У пошуках адказу на другое пытанне спадарыня Бондаравай мы патэлефанавалі намесніку начальніка Упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Чачэрскага райвыканкома Пятру Новікаву. Так супала, што якраз у гэты момант у яго ў кабінце знаходзіўся дырэктар прыватнага сельскагаспадарчага ўнітарнага прадпрыемства «Колас-2003» Мікалай Алісейка. Менавіта тут пастухом і працуе сын жанчыны.

— Згодна з заканадаўствам, праца ў выхадныя дні аплачваецца ў двайным памеры. Гэта адназначна. За перапрацаваны гадзіны даюцца адпугі. Імі, дарчыні, нядаўна юнак скарыстаўся. Працоўны дзень яго доўжыцца з 7 да 14 гадзін, увечары на працу выходзіць вартуанікі, — патлумачыў Мікалай Рыгоравіч.

Тым не менш напрыканцы размовы мы дамовіліся, што, вярнуўшыся ў гаспадарку, дырэктар возьме пад асабісты контроль працоўны графік юнака.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Фота Аляксандра ШЭШЧЫКА

СТАНОЎЧЫЯ НАВІНЫ

«Паветраныя брамы» краіны адкрыты для новых авіяперавозчыкаў

На сёння ў Рэспубліку Беларусь рэгулярныя палёты выконваюць 11 замежных авіякампаній, 5 з якіх далучыліся за мінулы год.

Як паведамілі ў Мінтрансе, у 2006 годзе на беларускі рынак прыйшлі авіякампаніі «Чэшскія авіялініі», «Турэцкія авіялініі», «Аліталія» і авіякампанія дзяржаўнага СНД — «Грузінскія авіялініі», «Армавія». Яны далучыліся да авіякампаній «ЛОТ», «Ліфтантан», «Аустрыян», «Эль-Аль», «УМ Эйр», «Эйр Балтык».

З 7 лютага плануецца адкрыць рэгулярныя палёты азербайджанскай авіякампаніі «Азал» па маршруту Баку—Мінск—Баку з частатой адзін раз у тыдзень, а з пачатку красавіка 2007 года, у адпаведнасці з раней дагаворанымі дамоўленасцямі, авіякампанія «Эйр Балтык» пачне адкрыць рэгулярныя палёты па маршруту Рыга—Гомель—Рыга з частатой тры разы ў тыдзень.

На 1 студзеня 2007 года заключаны міждзяржаўны і міжуродавыя пагадненні аб паветраных зносінах з 39 дзяржаваў, папарафаваны — з 7 дзяржавамі. У прыватнасці, паслугамі беларускіх аэрапортаў рэгулярна карыстаюцца авіякампаніі дзяржаўнага СНД, з іх каля 30 працэнтаў транзітных пасадкаў прыпадае на расійскія грамадзянскія авіялініі: «Атлант-Сіюз», «Волга-Днепр», «Палёт», «Авіон Цітарант». Праграму грамадзянскіх транзітных рейсаў пра аэрапорты Гомель і Брэста выконваюць авіякампаніі «Беркут» (Казахстан) і «Узбекістан Хава Іялары». Аэрапорт Віцебска запатрабаваны пры выкананні транзітных рейсаў аб’ясніваецца ў Германіі, Вялікабрытаніі, Партугаліі ў Расію. Прыцягненне авіякампаній для выканання транзітных палётаў дзволіла, у прыватнасці, стабілізаваць фінансавана-эканамічнае становішча РУП «Аэрапорт Гомельавія».

Сяргей РАСОЛЬКА.

МЯСЦОВЫ ЧАС

РУБІЛЬНІК — АПОШНІ АРГУМЕНТ

У сувязі з новай сітуацыяй з цэнамі на пастайкі з Расіі ў нашу краіну энерганосьбітаў, у першую чаргу нафты і газу, яшчэ больш актуальна становіцца праблема эфэктыўнага і рацыянальнага выкарыстання электрычнай і цеплавой энергіі і своечасовых разлікаў за іх спажыванне.

У Маладзечанскім і Валожынскім раёнах збытам электрычнай і цеплавой энергіі займаецца Маладзечанскае мікраеннае аддзяленне філіяла «Энергазбыт РУП «Мінскэнерга». Яго начальнік Уладзімір Рынкевіч расказвае, што разам з мясцовай уладай ідзе пастаянны пошук удасканалення формаў і спосабаў аплатаў за іх. Апошнім часам пастайкі энергіі вядуцца па індыўідуальных дагаворах з кожным спажывателем: ад вялікага прадпрыемства да жыхара невялікай вёскі ў глыбінцы. У дакументах сфармуляваныя правы і абавязкі кожнага боку. Каб аблегчыць разлікі за энергію, у Маладзечане ўведзена сістэма аднаго асабовага рахунку. Гэта значыць, што кожны жыхар горада можа ў любым аддзяленні ашчаднага банка заплациць за жыллё, за электраэнергію, ацяпленне кватэры ці дома, забеспячэнне халоднай і гарачай вады адначасова. Для гэтага дастаткова назваць свой хатні адрас і апошняе паказчы лічылнік. Такім чынам, афармляецца адна квітанцыя за ўсе (акрамя тэлефона) камунінальныя паслугі. Аплата іх, дарэчы, можна ў разлікова-касавыя цэнтры «Энергазбыт».

Раней аплата электрычнасці кожным спажывателем вядуцца праз абанёнскую кніжку, у якую ён павінен быў уносіць даныя электралічылніка і з гэтай кніжкай ісці плаціць. Цяпер без кніжак звычайна працуюць спецыялісты — дастаткова знаць паказчы лічылніка.

Замена старых прыбораў ўліку электрычнай і цеплавой энергіі на сучасныя таксама спрыяе больш дакладным і правільным разлікам за іх спажыванне. Сёння ў Маладзечане вядуцца ўкараненне электронных лічылнікаў паступаючы на агульны камутатар. І кантралёру ўжо не трэба хадзіць па кватэрах — дастаткова падключыць ноўтбук

САЦЫЯЛЬНАЕ СІРОЦТВА ПРЫТУЛАК НА ЧАС

Але, сацыяльны цэнтр? У нас тут па вуліцы Цэнтральнай пражывае маці-алкагалічка, двое яе дзяцей без нагляду бегаючы. Прыязджае, калі ласка, хутчэй... Спецыялісты сацыяльна-педагагічнага цэнтру тэрмінова вызджаюць па такіх званках. Той, хто пазваніў, можа не называць сабе. Галоўнае ён ужо зрабіў: не застаўся раўнадушным да лёсу маленькага чалавека.

Сацыяльна-педагагічныя цэнтры і дзіцячыя прытулкі пры іх створанні амаль ва ўсіх раёнах краіны для сацыяльна, псіхалагічна і юрыдычна абароны нашых непаўналетніх грамадзян. Шчасцю апошніх пераходзіць не злы рок, а ўласна бацькі, якія ў абсалютнай большасці выпадкаў па прычыне злоўжывання алкаголем не могуць і не жадаюць выконваць свае абавязкі — выхоўваць, карміць, апрачаць і любіць тых, каму дадлі жыццё. Значыць, «нужны людзі павінны ўзяць дзяцей на выхаванне, а «цяжкіх» дарослых — на перавыхаванне.

Адным з першых у Гродзенскай вобласці з'явіўся сацыяльна-педагагічны цэнтр Слонімскага раёна. Паводле слоў Ірыны Чыгрынаў, дырэктара цэнтру, у склад якога, дарэчы, уваходзіць дзіцячы прытулак, пакуль не кожны жыхар раёна ведае, куды трэба звяртацца, каб дапамагчы сям'і, якая апынулася ў сацыяльна небяспечным становішчы.

— Канешне, мы шырока рэкламуем сябе — з дапамогай лістовак, выступленняў на мясцовым радыё, артыкулаў у раённай газеце, ідзем на прадпрыемствы, каб растлумачыць працоўным калектывам, чым мы займаемся, — расказвае Ірына Чыгрынаў. — Таму што нам патрэбны «сігналы» з месцаў. Пакуль жа «сігналізацыя» пераважна школы і садкі, дзе, па-першае, навідавоку і наведвальнасць, і агульны стан наведвальнікаў, а, па-другое, спецыялісты школ і садкоў ужо цудоўна ведаюць, для чаго мы існуюем і як на нас выйсці...

На структурах сістэмы адукацыі супрацоўніцтва не заканчваецца. Інфармацыя аб неўладкаваных сям'ях і дзецях, якія там пражываюць, з цэнтрамі дзеляцца органы аховы здароўя, напрыклад, паліклінікі, органы ўнутраных спраў, у прыватнасці, інспекцыі па справах непаўналетніх, сельскія Саветы. Акрамя гэтага, у кожным раёне перыядычна ладзяцца спецыяльныя рэйды з удзелам, дарэчы,

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

АДРАДЖЭННЕ

ВЯСКОВЫЯ ПРЫВІЛЕІ

На тэрыторыі Абухаўскага сельскага Савета — 23 населеныя пункты, 1420 двароў, дзе на сёння пражываюць 3900 чалавек. Пры гэтым не ўсе з іх з'яўляюцца членамі СВК «Абухава», але кіраўнік гаспадаркі Ілья Сянько і старшыня сельскага Савета дэпутатаў Алена Піхун не падзяляюць людзей на сваіх і чужых. Жывець на тэрыторыі сельсавета — значыць, дзе ты ні працаваў, маеш права на клопат і пэўныя прывілеі ў адпаведнасці з існуючымі тут правіламі.

Жыллёвы бум
Будаўніцтва жылля ў СВК «Абухава» — пытанне прыярытэтнае. Скажам, летас пабудавалі дванаццацікватэрны жылы дом, і на сёлета такая ж задача. Аднак асабліва ўражваюць маштабы будаўніцтва індыўідуальных жылых дамоў. На ўліку ў сельскім Саветае цяпер значыцца 71 новазбудованых. Некаторыя з іх, праўда, не падразлічаны, а будуюцца яшчэ з 1991 года. Але такіх адзінкі, а ў асноўным жыллёвая справа рухаецца наперад даволі паспяхова. У мінулым годзе ўваходзілі справілі ў вясмы індыўідуальных дамах (агульнай плошчай 811 квадратных метраў), у тым ліку тры малодыя сям'і, якія скарысталіся льготным крэдытаваннем. А 21 дом на сённяшні момант практычна ў сторацэнтнай гадоўнасці.

Гэтыя дамы, у прыватнасці, той, куды летас засялілася малодая сям'я Жанны і Мікалая Кошчыцаў (на здымку) радуюць вока і ўнутры, і звонку. Чаго не скажам аб фасадах жылфоду, якому ўжо гадоў дваццаць. Таму і распчатая праца па іх абнаўленню згодна з сучаснымі эстэтычнымі патрабаваннямі.

— Ці адпавядаюць гэтыя шматкватэрныя дамы вясковым традыцыям вядзення падсобнай гаспадаркі там няма, ды яны ў прынцыпе і не патрэбны, — лічыць Алена Аляксандраўна. — Сёння стаіць задача, каб чалавек папрацаваў, атрымаў дастойную зарплату, а дадому пайшоў адпачываць. Каб ён прыйшоў у нашу фірменную краму і па нармальным цэнах купіў усё, што яму трэба з шырокага асартымента прадукцыі. А воляны час патраціць не на гадоўлю свіней, а на плаванне ў басейне і заняткі ў спартыўнай секцыі. Хочаш жа папрацаваць, як кажучы, для душы — калі ласка, для кожнай сям'і побач са шматкватэрным домам выдзелена па дзве соткі агарода.

Летас у прыватным сектары на тэрыторыі сельсавета мелася 93 каровы, а на пачатку гэтага года — ужо 73. Не скажам, што гаспадарка надта ўжо зацікаўлена ў пастаўках малака з уласных падворкаў, але ўсім, хто хоча трымаць карову (каб і на сваім сталле, і на продаж былі мала, сыр і тварог дамашняя выработка), абавязкова дапамогчы — людзям бясплатна выдзяляюць грубыя кармы для

жывёлы, нікто ні рубля не плаціць за пашу.

Бульба па «поўнай праграме»
Рашэннем праўлення СВК «Абухава» кожны жыхар сельскага Савета мае права на атрыманне 35 сотак зямлі ў полі, дзе можа вырошчваць бульбу, збожжа і («ноў-хаў» для вобласці) кукурузу. Пры гэтым не кожны нават ведае, дзе знаходзіцца яго ўчастак, паколькі ўсе клопаты і па пасадцы, і па апрацоўцы раслін, і па ўборцы ўраджаю бяра на сябе кааператывы. Абсалютна відавочна, што сваімі сіламі чалавек і блізка не дасягнуць такой якасці ўсіх тэхналагічных аперацый, як гэта ўжо стала нормай для гаспадаркі ўзорнай культуры земляробства.

Што ж датычыцца фінансавых затрат, то вясковым трэба разлічыць толькі за апрацоўку прыватных сотак. Прычым з пенсіянераў ў межах 35 сотак плата за 15 з іх наогул не бярыцца. Такім чынам, калі ў калгасе працавалі муж і жонка, то

яго не столькі мы, колькі паўтара дзясцякі інвалідаў Бярэзінскага раёна.

Пасведчанне.
А потым — ільготы
Сацыяльнаму тэму ўзяла таксама жыхарка Капланцаў Алена Васільеўна Парамонава. Суседцы жанчыны — 63 гады. Яна з'яўляецца інваліда II групы і атрымлівае вельмі нізкую пенсію — 134 тысячы рублёў. А адсюль пытанне: на якую дапамогу яна можа разлічваць? Яшчэ — што рабіць у выпадку, калі пасведчанне інваліда раптам згубілася?

Адказы ж аказаліся такімі. Калі пасведчанне згубілася, то першы крок да аднаўлення — зварот у раённае тэрытарыяльнае медыцынскае аб'яднанне. У сваю чаргу там дадуць накіраванне на абследаванне, на падставе якога выдадуць новы дакумент.

Цяпер што датычыцца падтрымкі. Пасведчанне Алены Васільеўны з'яўляецца непрацаздольнай і мае пенсію, памер якой не дасягае бюджэту пражыткавага мінімуму, то можна звярнуцца па матэрыяльную дапамогу ў раённы тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Аднак трэба заўважыць, што звычайна такая дапамога выдзяляецца не больш, чым адзін раз на працягу календарнага года.

Нарэшце, калі гаворка зайшла аб падтрымцы, нельга не абсцьці ўвагай ільготы. Тут заканадаўства вызначае наступнае. Па-першае. Інваліды I і II груп забяспечваюцца лекамі на рэцэптах урачоў (у пры захворваннях хронічнага профілю і наўнасці заключэння ўрачэбна-кансультацыйнай камісіі — таксама пераважнымі матэрыяламі) з 90-працэнтнай сідкай. Па-другое, інваліды маюць перавагі пры абслугоўванні ў амбулаторна-поліклінічных установах і аптэках, а таксама права на першачарговае санаторна-курортнае лячэнне ў парадку вызначаным заканадаўствам.

Прызнаемся шчыра: пытанне крыху збытаннае. Таму падчас сустрэчы ўдзельнікі кансультацыйнай групы вырашылі накіраваць яго абласному ўпраўленню аховы здароўя. З надзеяй на адказ. Тым больш, што чакаем

Куды падзеліся мыліцы?
На «грамадскіх пачатках» Ніна Мацвееўна Бурко — яшчэ і старшыня раённага таварыства інвалідаў.

Таму той факт, што падчас нашай сустрэчы не абшлось без праблем людзей з абмежаванымі магчымасцямі, выпадковым назваць нельга. У прыватнасці, Ніна Мацвееўна зазначыла: воль ужо некалькі гадоў запар у раёне не ўзнікне пытанню з забеспячэннем ні пратэзнымі вырабамі, ні артапедычным абуткам, ні інваліднымі калёскамі. Сур'ёзная праблема з іншым — атрыманнем звычайных мыліц і «халдучкоў». Знайсці іх амаль нэрэальна.

— Сваімі сіламі мы нежк спрабуем выйсці са становішча, да прыкладу, звяртаемся ў дабрачынныя арганізацыі і атрымліваем там дапамогу, — зазначыла Ніна Бурко. — Аднак магчымасці такіх арганізацый таксама не бязмежныя.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ФОРС-МАЖОР

ЖЫЦЦЁ — ПАД ПАГРОЗАЙ ЗАТАПЛЕННЯ

А нямі ў рэдакцыю прыйшоў ліст ад жыхароў пасёлка Юбілейны Сеніцкага сельскага Савета за подпісам 32 чалавек. У ім людзі расказалі аб сваёй праблеме, якую яны не могуць вырашыць ужо колькі гадоў.

«Мы, жыхары пасёлка Юбілейны Мінскага раёна, пражываем на вуліцы Палыявой ужо 13 гадоў і за гэты час страцілі ўсякую надзею на вырашэнне нашага пытання па добраўпарадкаванню вуліцы і адвядзенню ліўневай вады каля распчатай будоўлі 80-кватэрнага жыллага дома. На гэтым месцы раней быў катлан, вырыты ў 1993 годзе... Пры праектаванні 80-кватэрнага жыллага дома на вуліцы Палыявой у тэхнічныя ўмовы не было ўключана будаўніцтва эфэктыўнай ліўневай каналізацыі...». Затое, пішуць далей жыхары пасёлка, падчас узвядзення азначанага дома была пабудавана дамба, з аднаго боку якой — акурат на праезнай частцы (гл. фота) — аказалася адкачана з катлана вада. Каб новабудуюлю бяскона не падталіла, узровень першага паверхі зрабілі на 1,2 метра вышэй узроўню існуючай дарогі. Потым вакол дома зрабілі земляны вал.

Катлан, на месцы якога ўзводзіцца шматкватэрны дом, доўгі час служыў назаштатным ліўневым ападкаў у радыусе 1-1,5 кіламетра, бо знаходзіўся ў нізавой складцы мясцовасці. Цяпер, калі там узводзіць дом і земляны вал, забудовшчыкі індыўідуальных дамоў па вуліцах Палыявой і Цэнтральнай аказаліся ў яме, і вада ідзе на іх участкі.

У свой час на выдзеленых пад індыўідуальнае будаўніцтва ўчастках на тэрыторыі пасёлка Юбілейны не была выканана вертыкальная планіроўка, дамы ўзводзілі хаатычна, зямля падсыпалася па прынцыпу «што каго вышэй», — расказвае нашаму карэспандэнту адзін з аўтараў калектыўнага пісьма, жыхар дома № 19 па вуліцы Палыявой Аляксандр Дудчык. — Праз столькі гадоў становіцца не змянілася. У 1993, 1999, 2004 гадах я выклікаў «аварыйку» для адкачы вады з вуліцы і майго дома. У лістападзе 2006 года вада з каналізацыйнага калодзежа ля дома № 39 цякла больш за тры тыдні і заліла мясцовасць на перакрываўнай вуліцы Палыявой і Цэнтральнай побач з 80-кватэрным домам. Вада тады перакрыла доступ да жылых дамоў № 26—40 па вуліцы Палыявой. Увогуле, пасля добрага ліўня каля 50 чалавек не могуць трапіць дахаты. Мы неаднаразова звярталіся ў сельскі і раённы выканкамы, тэлефанавалі ў Камітэт дзяржаўнага кантролю, але дапамогі такі не дачакаліся.

З інспекцыі Дэпартаменту дзяржаўнага будаўніцтва наглядку па Мінскай вобласці Аляксандр Васільевіч атрымаў такі адказ: «У сувязі з вашым зваротам у Мінскі аблвыканкам па пытанню будаўніцтва ліўневай каналізацыі пад існуючы індыўідуальных жылых дамоў, інспекцыя Дзяржбуднагляду па Мінскай вобласці з выездам на месца правяла візуальны агляд тэрыторыі, якая прылягае да жылых дамоў № 19, 20, 20а па вуліцы Палыявой ў вёсцы Сеніца Мінскага раёна і інфармуе.

Падчас візуальнага агляду тэрыторыі індыўідуальнай забудовы дамоў па вуліцы Палыявой, а таксама згодна з вашым лістом устаноўлена, што падчас будаўніцтва індыўідуальных жылых дамоў сіламі забудовшчыка з-за адсутнасці праектнай дакументацыі не была выканана вертыкальная планіроўка ўчастка забудовы. Акрамя таго, не была захавана схема планавання і высотнага размяшчэння жылых дамоў, у выніку чаго рэальна існуючая дарогі атрымаўся без захавання натуральнага ўхілу.

Праектам будаўніцтва 80-кватэрнага жыллага дома па вуліцы Палыявой у Сеніцы Мінскага раёна не прадугледжана будаўніцтва ліўневай каналізацыі. Разам з тым, для таго, каб выканаць адвядзенне атмасферных ападкаў ад вашых дамоў, неабходна ўладкаваць ліўневай каналізацыі з выкананнем работ па ўладкаванні аўтадарогі па вуліцы Палыявой і інш. у Сеніцы.

Пытанні будаўніцтва аб'ектаў інжынерна-транспартнай інфраструктуры адносяцца да кампетэнцыі мясцовых органаў улады». Старшыня Сеніцкага сельскага Савета дэпутатаў, на чый тэрыторыі знаходзіцца пасёлак Юбілейны, шчыра прызнаўся, што сваімі сіламі яго праблему не вырашыць: няма ні грошай, ні спецыялістаў. «Я напісаў два афіцыйныя лісты ў Мінскі райвыканкам і ў «Мінсельбудпракт» з просьбай вызначыць дадатковыя тэхнічныя ўмовы для 80-кватэрнага дома на адвядзеным ліўневай вады з азначанага ўчастка. Увогуле, за 2 дні гэтую праблему не вырашыць. Ёю трэба было займацца своечасова, калі толькі выдаваліся ўчасткі пад індыўідуальнае будаўніцтва. Адзін з жыхароў пасёлка Юбілейны ўвогуле не змог будавацца з-за пастаяннага патаплення і вымушаны быў пераходзіць на новы месца пражывання ў пераходзе».

З райвыканкама Аляксандр Васільевіч атрымаў афіцыйную паперу за подпісам намесніка старшыні Сяргея Руты наступнага зместу: «Мінскі раённы выканкаў камітэт разгледзеў вашы звароты на момант сітуацыі ў пасёлку Юбілейны па вуліцы Палыявой і паведамляе наступнае. У гэты час вядзецца будаўніцтва 80-кватэрнага жыллага дома для МЖБК «Маладзца». Заказчыкам па будаўніцтву дома з'яўляецца КУП «УКБ-будіўнест». Улічваючы мясцовыя рэальнасці і адсутнасць ліўневай каналізацыі па вуліцы Палыявой, КУП «УКБ-будіўнест» звярнуўся ў праектна-пошукавы вытворчы кааператыв «Мінсельбудпракт» па праектаванні ліўневай каналізацыі і адвядзенню паверхневых водаў ад жылых дамоў».

У тэлефоннай размове Сяргей Фадзевіч павердзіў, што запрасяў тэхнічную арганізацыю правесці здыманне і распрацаваць тэхнічнае рашэнне праблемы, якое потым можна будзе рэалізаваць на практыцы. Мы пацкавіліся, за чые сродкі будзе ажцзяцця работа. Сяргей Фадзевіч адказаў, што грошы будуць выдаткаваны з бюджэту вобласці.

— Я разлічваю мець гатовы праект да канца першага паўгоддзя. Калі атрымаецца, будзе вельмі добра: у другім паўгоддзі ў нас праходзіць планаванае фінансавыя сродкаў, і тады будзе магчымасць уключыць гэты аб'ект у план.

Хутка гутарка бжыць, ды не хутка справа робіцца. Жыхарам пасёлка Юбілейны дзвядцятка чачаць яшчэ які мінімум год. А не за гарамі вясновай паводка. Магчыма, першую мінімальную дапамогу ўсё ж зможа аказаць сельвыканкам? Хоць бы элементарную падсыпку дарожі зрабіць?

— Калі мы правядзём падсыпку і ўзінем узровень дарогі — уся талая і ліўневая вада абрынецца ў падвалы да Дудчыка і яго суседзяў. Тут абавязкова патрэбны праект спецыялістаў, — адказаў старшыня Сеніцкага сельвыканкама.

Страціўшы надзею атрымаць дапамогу ад улады, Аляксандр Васільевіч па вясне плануе ўзяць узровень свайго гаража і падвала, а вакол дома насыпаць невялікі вал. Калі і гэта не дапаможа — сям'я ў будзе прадаваць дом.

Інга МІНДАЛЁВА.

Мінскі раён.

ВА ЎСІМ ПАВІНЕН БЫЦЬ ПАРАДАК

Камітэт дзяржаўнага кантролю Гомельскай вобласці час ад часу праводзіць рэйды па праверцы стану работ са зваротамі жыхароў у органы мясцовай улады. На гэты раз аб'ектамі іх увагі сталі Калінкавіцкі, Лоўскі і Акцябрскі райвыканкамы і сельсаветы адпаведных тэрыторый.

Напрыклад, у Дудзіцкім сельсавете (Калінкавіцкі раён) не заўсёды па першаму патрабаванню грамадзян выдавалася Книга заўваг і пранопу, а ў райвыканкаме, каб стаць на ўлік тых, хто мае патрэбу ў паліяцыйных жыллёвых умоў, чалавек павінен быў у парушэнне парадку, вызначанага заканадаўствам, прынесьці яшчэ чатыры дадатковыя даведкі.

У Лоўскім райвыканкаме іншым разам парушаліся графікі прыёму ці не вывешваліся звесткі аб рабоце камісіі па пытаннях, звязаных з ліквідацыяй вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, спецыялістаў у праграме жыллёва-камунальнай гаспадаркі, працы і сацыяльнай абароны.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ТАКАЯ ЗАРАЗ МОДА!

Сярэдзіна зімы ў журналістаў аічныхных СМІ традыцыйна асаціруецца не толькі з маразамі і снегам, але і з правядзеннем вельмі цікавага выставачнага мерапрыемства, назва якому — «Ты-дзень моды на здароўе». Сёлетняя выстава, якая адбываецца сёння, 31 студзеня, аб'ядае быць больш насычанай, чым папярэдняя.

Гэта ў поўнай меры адносіцца і да газеты «Звязда», якая пастараецца прыемам здзіўч сваях чытачоў, што прыйдуць у сталічны НВЦ «БелЭКС-ПА» (пр. Пераможцаў, 14), і звычайных наведвальнікаў, якія скіруюць свой погляд на звяздоўскі стэнд. Што на ім будзе — пакуль сакрэт. А вось што-нішто з культурнай праграмы мы можам ужо праанасаваць.

Нашымі памочнікамі выступаць дзэчучаты з ан-самбля эстраднага танца «Глорыя» ліцыя БДУ. Гэты калектыв у чарговы раз прадэманструе свае вальныя і танцавальныя здольнасці, у тым ліку і скіраваны на здаровы лад жыцця.

Разавяць праграму вядучыя з газеты «Звязда». Антракты паміж выступленнямі навучэнцаў-артыстаў будуць заняты конкурсамі на падбіванне футбольнага мяча, надзіманне паветраных шарыкаў. Жадаючыя змогуць паспрабаваць свае сілы ў практыкаваннях са скакалкай і абручом.

Усе ўдзельнікі спартыўных конкурсаў на стэндзе «Звязды» будуць адзначаны прызамі. Найбольш актыўныя наведвальнікі і ўдзельнікі могуць трапіць і на старонкі газеты.

Чакаем вас ужо сёння, шаноўныя сябры.
Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Здароўе дзэцей — лютэрка здароўя бацькоў

Гэтаму вучаць у сямейнай школе, якая працуе ў Мінску ўжо трэці год.

Шлях Святланы Канавалавай да здаровага ладу жыцця пачаўся з хваробы яе першай дачкі. Больш дакладна, з таго дня, калі ўрачы, каб дапамагчы чатырохгадоваму дзіцяці жыць з бронхітам з астматычным кампанентам, вылісалі гарманальныя прэпараты. Святлана па тагачаснай, першай сваёй адукацыі, — музычны работнік, словазлучэнне «гарманальныя прэпараты» ёй мала пра што казалася, тым не менш яна адчула, што апынулася перад сцяной, што цяпер не зможа ні працаваць, ні жыць па-ранейшаму. Што з гэтага дня ўмовы будзе дэктаваць хвароба яе дачкі.

І тады, 19 гадоў таму, яна ўпершыню ўзяла вядро халоднай вады і... выліла на галаву сваёй дзіцяці. Гэта было памылкай. «Я не разумела, — кажа яна цяпер, — што трэба было сплачкуць вяду на сябе, а ўжо потым — на малое». Спартэбілася ашчэ 10 гадоў, каб «дайсці» да гэтай, лічыць Святлана, аксіёмы. Аднак праз год яна цалкам рэабілітавала дачку. Пра тое, якім чынам, яна доўга не расшлася казачь уралам дзіцячым паліклінікі, аднак праз год дачка, якая раней здыхалася праз чатыры крокі, без праблем працягла кіламетр.

Да Святланы сталі прыходзіць знаёмыя знаёмых — маці з падобнымі праблемамі, і яна расказвала ім пра тое, як выцягвала сваё дзіця з хваробы. «Ну а потым я, як і многія мае аднагодкі, у пэўным узросце стала адчуваць пэўныя недамаганні», — кажа Святлана. І тады яна ўзялася за сябе. А таксама за літаратуру. Святлана перагартала (і перагортвае дагэтуль) горы кніг і выбрала з іх тое, што гатова была прымяніць да сябе, прымяняла і рабіла ўласныя вывады, задавала сама сабе новыя пытанні і шукала на іх адказы. Яна накіпала пэўны вопыт, свай і мацяроў, якія да яе звярталіся, яе веды пачалі складацца ў сістэму, калі яе запрасалі ў дзіцячы садок выхавальніцаў у групу заргартування. Там яна разам з дзеткамі і іх бацькамі хадзіла басанож па снезе, аблівалася халоднай вадой, займалася дыхальнай гімнастыкай... Пра гэты садок на вуліцы Ляўкова ведалі не толькі ў сталіцы і не толькі ў Беларусі.

А яшчэ праз год, у 1999-м, у яе нарадзілася другая дачка — Ганначка. Святлана толькі год «прасядзела» ў дэкрэтным і выйшла на работу разам з малой: група, у якой яна працавала, была рэзанаўстравая, і гадвалае дзіця там адчувала сябе, як у вялікай сям'і. Цяпер Святлана мела шанц выправіць памылку, якую дапусціла са старэйшай дачкай: на гэты раз усё, што датычыцца здароўя, рабіла спачатку маці, а потым, і толькі па ўласнаму жаданню, — дзіця. «Першае вядро» дало аб сабе знаць у перыяд сталення старэйшага дзіцяці. «Я зведала, як цяжка сучаснай дзіцячыцы пасталець і застацца чыстай, спакойнай і здаровай, — кажа Святлана. — Нельга навуачна дзіця культуры здароўя асобна ад сябе самаго. На шчасце, мая дачка ўстаяла. І тады я зразумела, якая важная ў гэтым процістаянні падтрымка сям'і і асяроддзя».

Мацярынкi і педагогічны вопыт выліліся ў ідэю: стварыць такое асяроддзе, каб маглі стварацца і існаваць сям'і, для якіх здароўе — праца над сабой, няпростая, але неабходная, светлая і радасная, бо дае надзею на будучае.

Прынцып «спачатку бацькі, а потым — дзэці» лёг у аснову Школы прыроднага развіцця «Клас» (ад стараславянскага «колос», тут — вобраз чалавека), які Святлана ўтварыла тры гады таму пры Мінскім дзяржаўным палацы дзэцей і моладзі. Школа мае на ўвазе заняты для бацькоў з дзэцямі «ад 0» на працягу 9 месяцаў. Мэта іх — фарміраванне культуры здароўя, стварэнне падтрымліваючага і развіваючага асяроддзя для людзей, якія вядуць актыўны і здаровы лад жыцця.

«Прыроднае развіццё» — гэта назва расійскай праграмы, — тлумачыць Святлана. — Мы, як установа дадатковай адукацыі, маем права карыстацца праграмамі іншых краін, і большасць напярэкам нашай дзейнасці ўзята з Дзяржаўнай праграмы Міністэрства адукацыі Расійскай Федэрацыі «Прыроднае развіццё дзіцяці». Праграма распрацавана на базе Самарскага дзяржпедуніверсітэта, яе аўтары — кандыдат філасофскіх навук Юрый Івановіч і вядомы даследчык у галіне валеалогіі Антаніна Іванова. Праграма, альбо яе элементы, выкарыстоўваецца ўжо шмат гадоў у многіх установах адукацыі краін СНД, прычым, рэзюма ўзроўню: дашкольных, школьных, вышэйшых...

Каб быць здаровым, недастаткова аблівацца халоднай вадой, раз на тыдзень галадзец ці бегач па лясаруку, лічыць Святлана Канавалава. Здароўе — аб'ёмная, шматфункцыянальная сістэма. Гэта ўменне і расслабляцца, і рухацца, якое звязана з умемнем хутка мысліць. «Вы заўважалі, што чалавек маларухомы думіе над звычайнай паловай?» — пытаецца ў мяне Святлана. А яшчэ здароўе — гэта ўменне жыць сярод людзей, умемне дараваць, прасіць, дзякаваць.

(Заканчэнне на 6-й стар.)

У АГРАКАМБІНАЦЕ «ЖДАНОВІЧЫ» МАТЭРЫЯЛЬНА ЗААХВОЧВАЮЦА СЕМ'І РАБОТНІКАЎ ЗА НАРАДЖЭННЕ ДЗЭЦЕЙ

Пры з'яўленні другога дзіцяці гаспадарка выплачвае сям'і дапамогу ў памеры 40 базавых велічынь, трэцяга — 60, чацвёртага — 80 базавых.

Як расказалі ў дырэкцыі агракамбіната «Ждановічы», рашэнне аб заахвочванні нараджальнасці прынята сумесна кіраўніцтвам і прафсаюзным камітэтам агракамбіната і ўнесена ў калектывны дагавор. Яго мэта — аказаць рэальную падтрымку рэалізацыі дзяржаўнай палітыкі па паляпшэнню дэмаграфічнай сітуацыі ў рэспубліцы.

Выпуск № 2 (15)

МАЛЫЯ ЧЫГУНАЧНЫЯ АЛІМПІЙСКІЯ ГУЛЬНІ

У Магілёўскім аддзяленні Беларускай чыгункі надаецца вялікая ўвага здароваму ладу жыцця. У абласным цэнтры, Крычаве і ў Асіповічах, дзе ёсць вялікія чыгуначныя вузлы, працуюць фізкультурна-аздаруленчыя камбінаты. Самы буйны з іх — магілёўскі комплекс «Лакаматыў», які штогод наведвае 120 тысяч чалавек, з якіх трэць — работнікі чыгункі.

Задача камбінатаў — прыцягваць чыгуначнікаў да спартыўнага жыцця. Людзей, якія жадаюць браць удзел у спартыўных спаборніцтвах, шмат.

— Калі спачатку мы стваралі спартыўныя каманды, было невялікае намяснік начальніка Магілёўскага аддзялення чыгункі Мікалай Тарасевіч. — Людзі не вельмі разумелі, навошта ўвогуле патрэбны спартыўныя аэарты. Кожнае прадпрыемства чыгункі вельмі стараўся не толькі каманду ў гульнявым відзе спорту, але і каманду бальшчыкаў у дадатак. Кожны імкнецца ўвайсці ў каманду, трэніравацца, выйграваць і, канешне, атрымаць заахвочванні.

Пасля спаборніцтваў каманды і ўдзельнікі атрымліваюць не толькі кубкі і падарункі ў выглядзе спартыўных прыладаў, але і грошы. За мінулы год была прэміявана амаль сотня работнікаў магілёўскай чыгункі на суму больш за 8 мільёнаў рублёў.

Начальства бачыць у спартыўных гульнях вялікую карысць: чым больш людзі займаюцца спортам, тым больш адцягваецца іх увага ад тэлятыву, алкаголю і перададдзя. З 13,5 тысячы работнікаў Магілёўскага аддзялення чыгункі прыкладна чвэрць бяроў удзел у спартыўнага жыцця. Людзей, якія жадаюць браць удзел у спартыўных спаборніцтвах, таксама ўзрасла. Часам людзі прыбываюць у каманды з іншых гарадаў. Кіраўніцтва імкнецца сабраць у каманды людзей з ліній, з сельскай мясцовасці, дзе няма чым заняцца пасля працы і дзе часта бавяць вольны час «у кампаніі» са спіртнымі напоямі.

Тут спортам хочучы пазбавіць шкодных звычак. Калі чалавек, напрыклад, захапляецца лыжкай, то ў яго не хопіць здароўя і часу курыць ды піць. Бо спартыўнае чыгункі каманды ў гульнявым відзе спорту, але і каманду бальшчыкаў у дадатак. Кожны імкнецца ўвайсці ў каманду, трэніравацца, выйграваць і, канешне, атрымаць заахвочванні.

Пасля спаборніцтваў каманды і ўдзельнікі атрымліваюць не толькі кубкі і падарункі ў выглядзе спартыўных прыладаў, але і грошы. За мінулы год была прэміявана амаль сотня работнікаў магілёўскай чыгункі на суму больш за 8 мільёнаў рублёў.

Начальства бачыць у спартыўных гульнях вялікую карысць: чым больш людзі займаюцца спортам, тым больш адцягваецца іх увага ад тэлятыву, алкаголю і перададдзя. З 13,5 тысячы работнікаў Магілёўскага аддзялення чыгункі прыкладна чвэрць бяроў удзел у спартыўнага жыцця. Людзей, якія жадаюць браць удзел у спартыўных спаборніцтвах, таксама ўзрасла. Часам людзі прыбываюць у каманды з іншых гарадаў. Кіраўніцтва імкнецца сабраць у каманды людзей з ліній, з сельскай мясцовасці, дзе няма чым заняцца пасля працы і дзе часта бавяць вольны час «у кампаніі» са спіртнымі напоямі.

Тут спортам хочучы пазбавіць шкодных звычак. Калі чалавек, напрыклад, захапляецца лыжкай, то ў яго не хопіць здароўя і часу курыць ды піць. Бо спартыўнае чыгункі каманды ў гульнявым відзе спорту, але і каманду бальшчыкаў у дадатак. Кожны імкнецца ўвайсці ў каманду, трэніравацца, выйграваць і, канешне, атрымаць заахвочванні.

Пасля спаборніцтваў каманды і ўдзельнікі атрымліваюць не толькі кубкі і падарункі ў выглядзе спартыўных прыладаў, але і грошы. За мінулы год была прэміявана амаль сотня работнікаў магілёўскай чыгункі на суму больш за 8 мільёнаў рублёў.

Начальства бачыць у спартыўных гульнях вялікую карысць: чым больш людзі займаюцца спортам, тым больш адцягваецца іх увага ад тэлятыву, алкаголю і перададдзя. З 13,5 тысячы работнікаў Магілёўскага аддзялення чыгункі прыкладна чвэрць бяроў удзел у спартыўнага жыцця. Людзей, якія жадаюць браць удзел у спартыўных спаборніцтвах, таксама ўзрасла. Часам людзі прыбываюць у каманды з іншых гарадаў. Кіраўніцтва імкнецца сабраць у каманды людзей з ліній, з сельскай мясцовасці, дзе няма чым заняцца пасля працы і дзе часта бавяць вольны час «у кампаніі» са спіртнымі напоямі.

Тут спортам хочучы пазбавіць шкодных звычак. Калі чалавек, напрыклад, захапляецца лыжкай, то ў яго не хопіць здароўя і часу курыць ды піць. Бо спартыўнае чыгункі каманды ў гульнявым відзе спорту, але і каманду бальшчыкаў у дадатак. Кожны імкнецца ўвайсці ў каманду, трэніравацца, выйграваць і, канешне, атрымаць заахвочванні.

Пасля спаборніцтваў каманды і ўдзельнікі атрымліваюць не толькі кубкі і падарункі ў выглядзе спартыўных прыладаў, але і грошы. За мінулы год была прэміявана амаль сотня работнікаў магілёўскай чыгункі на суму больш за 8 мільёнаў рублёў.

Начальства бачыць у спартыўных гульнях вялікую карысць: чым больш людзі займаюцца спортам, тым больш адцягваецца іх увага ад тэлятыву, алкаголю і перададдзя. З 13,5 тысячы работнікаў Магілёўскага аддзялення чыгункі прыкладна чвэрць бяроў удзел у спартыўнага жыцця. Людзей, якія жадаюць браць удзел у спартыўных спаборніцтвах, таксама ўзрасла. Часам людзі прыбываюць у каманды з іншых гарадаў. Кіраўніцтва імкнецца сабраць у каманды людзей з ліній, з сельскай мясцовасці, дзе няма чым заняцца пасля працы і дзе часта бавяць вольны час «у кампаніі» са спіртнымі напоямі.

Тут спортам хочучы пазбавіць шкодных звычак. Калі чалавек, напрыклад, захапляецца лыжкай, то ў яго не хопіць здароўя і часу курыць ды піць. Бо спартыўнае чыгункі каманды ў гульнявым відзе спорту, але і каманду бальшчыкаў у дадатак. Кожны імкнецца ўвайсці ў каманду, трэніравацца, выйграваць і, канешне, атрымаць заахвочванні.

— І паспеем яшчэ пабегач на лыжах! — усміхаецца Мікалай Тарасевіч. — Зіма, як гавораць, толькі камбінаты. Так што ўсё наперадзе.

У спорткамбінаце «Лакаматыў» заліваюць каток: прыйшлі маразы, а з імі — час хакея і масавага катання. Зімой таксама папулярныя басейні і гульні ў зале. Камбінату ўжо 30 гадоў, але ўвесь час да яго прыбываюць новыя нэшткі: навука, яндаўна тут з'явіліся крыты манежы для гульнявых відаў спорту і тэнісных корты са штучным травяным пакрыццём.

Сцены «Лакаматыва» ўвешаныя стэндамі за фотаздымкамі розных спаборніцтваў, таксама ёсць дошка вынікаў спартыўнага дня. Толькі што падвалі вынікі за мінулы год: пераможцы і арганізатары атрымваюць прэміі да 5 базавых велічынь.

— Мы тут працу пачалі задоўга да кампаніі за здаровы лад жыцця, — гаворыць дырэктар «Лакаматыва» Валерый Палаўчэня. — У нас іншая праблема: не як людзей прыцягнуць, а як умясціць усіх, хто жадае займацца фізкультурай і спортам. Людзі самі зразумелі, што лепш быць здаровым, чым хворым. І плюс прэстыж прадпрыемства: калі работнікі разам з кіраўнікамі гуляюць і пераможцаў чакаюць за сваіх. Я гэта называю Малымі чыгуначнымі алімпійскімі гульнямі — падчас іх на трыбунах, як кажучы, яблыку няма куды ўпасці.

Кожны субота і нядзеля — гэта дні адпачынку чыгуначнікаў у спорткамбінаце «Лакаматыў». Работнікі чыгункі кіравацца яго паслугамі бясплатна. Гэта замацавана ў калектывнай дамоў. За некаторыя віды спорту, праўда, даводзіцца плаціць прафкамам і прадпрыемствам, бо плаванне, рытміка, тэніс — гэта платныя паслугі. Пенсіянеры чыгункі бясплатна займаюцца аздараўленчай гімнастыкай.

Найбольшая папулярнасцю ў публікі кіравацца гульні жаночых каманд. Прыгожыя жанчыны, шмат эмоцый — добрае відовішча. Шмат народу збіраецца і на лыжных гонкі: але тут маладыя часта праігнаруюць старэйшыму пакаленню. Відзец, людзі папярэдняга пакалення больш вынослівыя і дабюць пра сваё здароўе.

У перспектыве, лічыць Валерый Палаўчэня, трэба развіваць спартыўную базу — і не ў цэнтры, а ў калектывах. Каб шарогавы чыгуначнік пасля змены мог заняцца сабой. Так ужо робіцца ў некаторых падраздзяленнях: біялярны і тэнісны сталы, зала для агульнай фізічнай падрыхтоўкі і аднаўлення пасля працы. Фізічна здаровы чалавек працуе лепш — у правільнасці гэтай высновы ўжо не трэба нікога пераконаваць. А ў чыгуначнікаў праца нялёгка: і ў снег, і ў дождж, і ў граць цяжкіх халодкаў, пераважна ў чыгункі і грузы. Таму кіраўніцтва чыгункі ставіць задачу: не вялікі спорт, а здаровы чалавек.

Ілона ІВАНОВА.

А на мой погляд...

«Кіраўнік, які вядзе здаровы лад жыцця, — каласальны прыклад для падначаленых»

Быць здаровым зараз мода. Гэту аксіёму жыцця пачынае разумець усё большае колькасць суграмадства — прычым не толькі сярод моладзі, але і людзей больш сталага ўзросту. Па-першае, даюць свой плён намаганні дзяржавы ў гэтым накірунку, якая стварае ўсе неабходныя ўмовы для заняткаў фізкультурнай, спортам, турызмам для ўсіх жадаючых. Па-другое, і самі сучаснікі па большасці сваёй здаровы лад жыцця ўспрымаюць ужо не як даніну модзе, а як патрэбу і жаданне адпавядаць сучасным умовам жыцця, у якіх неабходна моцны духам і цэлам чалавек мае найбольшыя шанцы дабіцца таго, што ён жадае. Быць здаровым зараз так жа модна ў добрым сэнсе гэтых слоў, як і мець добрую адукацыю, прэстыжную працу і, як вынік (цалкам заслужаны), адпаведныя ўмовы жыцця ў іх матэрыяльным увасабленні. Дарэчы, наконі апошняга, матэрыяльнага. Любы кіраўнік пацвердзіць, што лепшы работнік — гэта той, які, сябраючы з фізкультурай, спортам, заўсёды бадабры, аптымістычна настроены, гатовы да выканання любога даручэння. Ён не «зікне» на неакрэслены тэрмін па бальнічнаму, не «заваліць» работу з-за дрэннага самаадчування. Таму дальнабачны начальнік будзе ўсімі магчымымі сродкамі культываваць у калектыве моду на здароўе.

Якімі спосабамі вы прапагандуеце сярод падначаленых здаровы лад жыцця, заняты спортам? Ці прысутнічае тут асабісты прыклад кіраўніка?

Саргей КАНОДА, галоўны дзяржаўны санітарны ўрач Чачэрскага раёна:

У прычыне ўся наша праца скіравана на фарміраванне здаровага ладу жыцця сярод насельніцтва. А калі гаварыць канкрэтна пра калектыв раённага цэнтры гігіены і эпідэміялогіі, дык летас, напрыклад, мы выдзелілі асобнае памяшканне, дзе абсталявалі трэнажорную залу. Закупілі туды спартыўныя снарады, трэнажор на суму звыш 3 мільёнаў рублёў. Усе жадаючыя з задавальненнем наведваюць яго або пасля працы, або ў абедзены перапынак. Закупілі лыжы, бо рэгулярна ўдзельнічаем у раённых спаборніцтвах. Сёлета, напрыклад, лыжня запланавана на люты. Зразумела, і сам я як кіраўнік прымаю ўдзел у такіх спаборніцтвах, прычым не толькі зімовых. Летам у нас праводзіцца раённая спаборніцтва па бегу на 2 кіламетры, у якіх актыўны ўдзел прымаюць і нашы работнікі. Пераможцаў, дарэчы, мы заахоцілі і матэрыяльна, і маральна — вывешвалі іх здымкі на спецыяльным стэндзе.

У рамках фарміравання здаровага ладу жыцця выдзелілі асобнае памяшканне для курцоў — каб не перашкаджалі іншым. А ўвогуле на працягу гэтага года плануем распрацаваць і ўжарніць меры матэрыяльнага стымулявання для тых, хто ўжо кінуў гэтую згубную звычку, або збіраецца зрабіць такі крок у бліжэйшы час. Магчыма, гэта будзе нейкая даплата да заробку.

Уладзімір ПАЛІВОДА, першы скаркатр Клецкага раённага камітэта грамадскага аб'яднання «Беларусы Рэспубліканскі саюз моладзі»:

— Літаральна ў гэты суботу—нядзеля ў нас прайшла спартыўна кіруючых работнікаў раёна па чатырох відах спорту: валеболу, тэнісу ў першы дзень і міні-футболу і плаванню — у другі. Спартыўна была арганізавана аддзелам па спорту, фізкультуры і турызму райвыканкама на базе фізкультурна-аздаруленчага комплексу. У ёй прымалі ўдзел каманды ад дзяржаўных устаноў, аграпрамысловага сектара, асобная каманда была ад раённага аддзела адукацыі, а таксама ад сельскіх Саветаў і прамысловых прадпрыемстваў раёна. Удзельнікі — начальнікі аддзелаў, першыя намеснікі, галоўныя інжынеры, а калі гаварыць, напрыклад, пра сельскія Саветы — іх старшыні або скаркатры. Асабіста я прымаў удзел у спаборніцтвах па валеболу, тэнісу, выходзіў на замену ў міні-футболе, адзінае — не плаваў. Я лічу, што гэта каласальны прыклад з боку кіруючых работнікаў для сваіх падначаленых у плане прапаганды здаровага ладу жыцця, заняткаў спортам. Дарэчы, тых жа радавая работнікі ўваходзілі ў групы падтрымкі сваіх начальнікаў, прыходзілі на спаборніцтвы цэлымі сям'ямі, з дзэцямі. Пасля завяршэння спартыўнага ўся яны маглі знацца тым ці іншым відам спорту, напрыклад, пагуляць у настольны тэніс.

Калі гаварыць пра наш раёны камітэт у больш шырокім сэнсе адносна прапаганды здаровага ладу жыцця, дык мы такую работу мэтаанкіравана праводзім і сярод пярэдняй арганізацыі, і сярод працуючай моладзі падчас нашых сустрэч у калектывах. Увесь час нагадваем юнакам і дзэчучым, што здароўе не купіш ні за якія грошы, а толькі здаровы чалавек можа цалкам рэалізаваць сябе ў нейкай справе. Таму і важны асабісты прыклад кіраўніка. Летас я, напрыклад, вазіў каманду ад раёна на зімовы абласны турнір спартыўна ў Маладзечна, што была арганізавана Беларускай рэспубліканскай саюзам моладзі. У летні час я нас штогод таксама праходзіць турнестычныя злёты працуючай моладзі, у якім бяруць удзел да 15 каманд з усёго раёна.

Георгій СЕМІЖОН, начальнік Чэрвеньскага мікраёнага аддзялення «Энергазбыт»:

— Скажу шчыра, спортам я не займаюся, а вось што датычыцца здаровага ладу жыцця, дык не п'ю, не куру. Гэтым паказваю асабісты прыклад калектыву і потым кантралюю, як падначаленыя яго пераймаюць (смеіцца). А калі сур'ёзна, у нас сапраўды практычна ніхто не курыць і не ўжывае алкаголь. Мы абслугоўваем два раёны, да нас прыязджае шмат людзей, у тым ліку і ва ўзросце, з ўласнымі хваробамі. Курчыць пры іх у кабінце — адназначна недапушчальна. У любым выпадку курцы на працы істотна скарачаюць штодзённую «дозу» цыгарэт.

Валодзіц КАНОНАВА, старшыня Рэспубліканскага камітэта прафсаюза работнікаў гандлю:

— Нама сумесна з Міністэрствам гандлю праводзіцца актыўная работа ў працуючых калектывах ва ўжарненню здаровага ладу жыцця, павышэнню ролі фізічнай культуры ва ўмацаванні здароўя работнікаў і членаў іх сям'яў, практычнай дапамозе ў правядзенні спартыўна-масавых мерапрыемстваў. З гэтай мэтай створаны фізкультурна-спартыўны клуб «Меркуры», старшыняй якога з'яўляецца намеснік міністра гандлю Вячаслаў Драгун.

У арганізацыях гандлю ахоплена фізкультурным рухам 40 працэнтаў працуючых. За мінулы год праведзена 5 абласных і Мінскага гарадскага спартыўнага, у якіх прынялі ўдзел 64 каманды з 58 арганізацый гандлю колькасцю 1674 спартсмены. У гандлёвых прадпрыемствах і арганізацыях, напрыклад, Мінска маецца матэрыяльная база: спартыўны залы (ААТ «ЦУМ «Мінск», ААТ «ГУМ», ГКУП «Універсам «Беларусь»), 5 трэнажорных залаў, спартыўна-аздаруленчы цэнтр (ДП КУП «Мінскі холадакамбінат № 2»), 6 лыжных баз. Гэта спартыўна база дазваляе праводзіць рэгулярныя заняты і спаборніцтвы па валеболу, настольнаму тэнісу, гіравому і іншых відах спорту. Дарэчы, арганізуючы і правядзеннем фізкультурна-аздаруленчых і спартыўных мерапрыемстваў з работнікамі прадпрыемстваў і членамі іх сям'яў у галіне займаюцца 20 штатных інструктараў-метадыстаў па фізічнай культуры і спорту.

Саргей СТАРЫНІАЎ.

СУПЕРСУЧАСНЫ ЎЛЬТРАГУКАВАЎ СКАНЕР ўстаноўлены ў Мінскім абласным раддоме

Калія Вр800 млн. на яго набыццё выдзелены згодна з рашэннем аблвыканкома. Аб гэтым паведаміў карэспандэнт БЕЛТА галоўны ўрач радзіальнага дома Пётр Маско.

Паводле слоў галоўнага ўрача, даследаванне і кансультаванне жыхарак вобласці з дапамогай новага УГД-абсталявання будзе праводзіцца бясплатна на накіраваных тэрытарыяльных медыцынскіх аб'яднанняў Міншчыны.

Раіць спецыяліст КАМЯНІ ў жоўцевым пазыры? ХАРЧУЕМСЯ ПРАВІЛЬНА

Ад камянёў у жоўцевым пазыры і пратоках сёння пакуте кожны сём'я жыхар планеты. Прычым жоўцекамянёвую хваробу знаходзяць не толькі ў людзей ва ўзросце, але і ў падлеткаў.

— Ад яе не застрахованы ніхто, — гаворыць дацэнт другой кафедры хірургічных хвароб Беларускага дзяржаўнага медуніверсітэта Алег РУБАХАЎ, — аднак у жанчын гэта паталогія сустрака

Сіндром «сухога вока» правакуецца сучаснымі зрокавымі перагрузкамі

Вядома, што 90 працэнтаў інфармацыі аб знешнім свеце мы атрымліваем дзякуючы зроку. І страціць яго — вялікая бядка. Прычын пагаршэння зроку існуе няшмат. Час зрокавых перагрузак накладвае на гэты свой адбтак, што, безумоўна, хваляе спецыялістаў.

Аб розных праблемах, звязаных з работай органаў зроку чалавека, карэспандэнт «Звязды» Вольга Шаўко гутарыць з кандыдатам медыцынскіх навук, дацэнтам кафедры афтальмалогіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі Галінай СЕМАК.

— Галіна Раманюна, такая паталогія, як блізарукіца, працягваецца ўжо ў дэвоі раннім узросце. У чым прычыны?

— Сапраўды, блізарукіца сёння пачала вельмі шырока распаўсюджвацца. Далупіць, дзіця ідзе ў першы клас, і аптычныя нагрузкі — асабліва на блізкай адлегласці — адрозніваюцца. У гэтым выпадку вока вымушана абараняцца, перастроўвацца, прыстасоўвацца да тых фактараў, якія прымушаюць яго працаваць у іншым рэжыме. Таму і развіваецца блізарукіца.

Гэта паталогія з'яўляецца нават не столькі хваробай, колькі прыстасавальна-адаптацыйнай абаронай вока. Варта адзначыць, што чалавечтва прыладалася ўжо да работы на блізкай адлегласці. І гэта зразумела. Раней асабліва прыроднай дзейнасцю людзей патрабавалі далёкага зроку. Яны палывалі, пасвілі жывёлу і г.д., і натуральна, глядзелі ўдалечыню. Таму і мелі адпаведны зрок.

А зараз, калі чалавек працуе пераважна на блізкай адлегласці, то і вока ў яго так настроілася.

Увогуле лічыцца, чым больш развіта краіна, тым больш яе жыхароў блізарукія. Напрыклад, у Японіі 90 працэнтаў, а ў Германіі 75 працэнтаў дзяцей маюць блізарукіца.

— Як жа захаваць здароўе вачэй пры сучасных зрокавых перагрузках?

— У сувязі з тым, што зараз вялікая колькасць людзей працуе на камп'ютарах, у нас нават з'явіліся новы дэягназы: камп'ютарны зрокавы сіндром, які суправаджаецца хуткай стомлянасцю вачэй, сухасцю ў іх, рэзцо, можа развіваецца святлабоязь, узнікне і сіндром сухога вока, які таксама правакуецца камп'ютарамі, люмінесцэнтнымі лампамі, кандыцыянерамі.

Для лячэння мы выкарыстоўваем замаяняльніцы слёзы. Але галоўнае — трэба ўхіліць прычыны, якія выклікала захворванне: меней працаваць з камп'ютарам, не

даць зрок, то час, праведзены перад тэлевізарам ці за камп'ютарам, павінен быць рэзка абмежаваны — дзве гадзіны ў дзень і не болей. Прычым калі дзіця папрацавала 2 гадзіны за камп'ютарам, то тэлевізар у гэты ж дзень ужо нельга глядзець.

— Ці шкодныя кантактныя лінзы?

— Для многіх людзей гэта якраз той метад карэкцыі, які дае ім добры зрок. Напрыклад, ён паказаны пацыентам з высокай ступенню блізарукіцы, з наўнасцю астыгматызму ў воку (калі ў розных мерыдыянах аднаго вока розная аптычная сіла). У гэтых выпадках акуллары могуць не даць высокага зроку, бо маецца зазор паміж вокам і шклом. А кантактныя лінзы больш шчыльна прылягаюць да вачэй.

Аднак нашэнне кантактных лінзаў патрабуе захавання пэўных правілаў, з якімі знаёміць доктар, што прызначае гэту аптычную карэкцыю. Лінзам патрэбна асабы догляд, іх трэба працоўваць спецыяльнымі сродкамі, акуратна адзяваць, насіць строга надлежны час. Акрамя таго, нашэнне кантактных лінзаў не выключае і нават патрабуе акуллярнай карэкцыі. І яшчэ. Пацыент, які носіць кантактныя лінзы, павінен рэгулярна праходзіць агляд у спецыяліста, бо можа ўзнікнуць неўспрымальнае лінзаў і развіцця запаленчых рэакцыяў.

— Ці ўплываюць надвор'е і яе фактары (сонца, нізкая тэмпература, вецер, вільгаць) на зрок?

— Справа ў тым, што пэўназначны зрок чалавека фарміруецца пры добрым асвятленні, пры яркіх фарбах, колерах. Гэты псіхэмацыянальны фактар аддыгрывае сваю станоўчую ролю, чыму, безумоўна, спрыяе сонца. Але бываюць сітуацыі, калі чалавечы вока дрэнна рэагуе на сонечныя промні. І тады можа ўзнікнуць святлабоязь, слёзацячэнне. У такіх выпадках варта «прымаць» сонечнае святло дазіравана, насіць сонцадасоўныя акуллары.

Нізкая тэмпература паветра і вецер таксама могуць выклікаць слёзацячэнне ў зусім здаровага чалавека. Калі гэта здарыцца, варта прааналізаваць з доктарам-афтальмолагам. Магчыма, ёсць засмечанасць слёзнага каналу, і гэта вялікая дадатковая нагрузка на вока. Таму, калі вы заўважылі, што ў дзіцці пачаў па-

Случайная мінскай пажарнай аварыяна-выратавальнай часці № 19 старшы сяржант Аляксандр ПШЭКІН і радавы Сяргей ГЛУХІХ заліваюць каток на стадыёне на сталічным праспекце імя Ракасоўскага.

УСЕ — НА ЛЁД!

У Мінску цэнтральны каток на Кастрычніцкай плошчы ў нядзелю, 28 студзеня, наведвала каля 3,5 тыс. чалавек. Аб гэтым паведаміў кіраўнік упраўлення па фізічнай культуры, спорту і турызму Мінгарвыканка Міхаіл Юспа.

Паводле яго слоў, з усталёваннем марознага надвор'я на сельніцтва стала актыўна займацца гэтым відом спорта. Для змянення чаргі на Кастрычніцкай плошчы колькасць пунктаў працату спортінвентару было павялічана з аднаго да чатырох, а колькасць пра канькоў — да 600. Для забеспячэння камфортных умоў мінчанам бліжэйшым часам тут плануецца дадаткова ўстанавіць лавачкі, урны і б'ятулеты.

У цэлым у сталіцы заліўка каткоў завяршаецца, адзначыў спецыяліст. Усяго іх мёрквецца ўстанавіць не менш чым 170. Заключэння работ па добраўпарадкаванню цэнтральных каткоў у раёнах горада. Яшчэ 124 каткі будуць дзейнічаць ва ўстановах адукацыі сталіцы.

Міхаіл Юспа таксама паведаміў, што да канца гэтага тыдня будзе гатовы першы ўчастак пяцікіламетровай лыжаролернай трасы па праспекту Пераможцаў, 22. «Якасць снегу тут даволі высокая, таўшчыня пакрыўва складае не менш чым 30 см», — дадаў кіраўнік упраўлення па фізічнай культуры, спорту і турызму Мінгарвыканка Кар. БЕЛТА.

Уласны прыклад Ад разважанняў аб здароўі — да канкрэтнай справы

Ні для кога не з'яўляецца сакртам, што нярэдка ў медыцыну за чужое здароўе, на сваё здароўе не хпае ні часу, ні сіл. І хоць з курцамі ў сваіх радах у многіх медыцынскіх установах спрабуюць «геаірачна» змагацца, тым не менш нават сярод анкалагіў пакуль не ўдаецца поўнаасцю выкарычаць гэту шкодную звычку. Не дадаюць здароўя медыкам таксама вялікія працоўныя нагрузкі, хранічная стомленасць і пастаянныя стрэсы.

Ці не таму Міністэрства аховы здароўя вырашае ўзяцца ўшчыльную за здароўе ладжыцца сваіх работнікаў? Так, у апошнія дні адыходзячага года пры галоўным медыцынскім ведамстве нашай краіны былі створаны галіновы фізкультурна-спартыўны клуб «Санітас».

Перад гэтай арганізацыяй пастаўлена задача — прыцягнуць работнікаў аховы здароўя і членаў іх сем'яў да рэгулярных заняткаў фізічнай культуры, спортам і турызмам і стварэць умовы для арганізацыі актыўнага аддачыню. Фінансаванне фізкультурна-спартыўнага клуба «Санітас» будзе ажыццяўляцца за кошт сродкаў прадпрыемстваў галіны, прафсаюзных органаў і добраахвотных пералічэнняў ад дабрачынных арганізацый і спонсараў.

Дарчэн, узначаліў клуб намеснік міністра аховы здароўя Валерый Шаўчук, а яго намеснікамі сталі старшыня Рэспубліканскага камітэта Беларускага прафсаюзна работнікаў аховы здароўя Алена Бельская і намеснік Галоўнага дзяржаўнага санітарнага ўрача Беларусі Марыяна Мазік.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ВАВЁРЧЫНА «СТАЛОЎКА»

Шчодрыя прысмакі для вавёрак прыпаслі старыя яліны мінскага парка імя Горкага. Але самы салодкі пачастунак, безумоўна, з рук наведвальнікаў.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

ЭХАКАРДЫЯГРАФІЯ: платная ці бясплатная?

Паважаныя «Звязда», я пасля перанесенага інфаркту стаў інвалідам II групы. Кожны год мне трэба праходзіць ультраграўкавое даследаванне сэрца на апарце ў Мінскай абласной бальніцы. Але гэту працэдурю прымушаюць праходзіць платна, хоць, як інвалід, я маю права праходзіць УГД бясплатна. У Клецкай раённай бальніцы апарат УГД састарэлы, які не дазваляе даць мінскім спецыялістам якаснае заключэнне, больш таго, пасля такога «абследавання» ў раёнай бальніцы выходзіць, што я абсалютна здаровы чалавек. І толькі ў Мінскай абласной бальніцы мне паставілі правільны дэягназ. Другое пытанне датычыцца лекавага забеспячэння. У Мінску ў кардыялогіі мне прызначалі курс лячэння і вылісалі прэпарат «продуктал», але ў раёнай бальніцы, спасылаючыся на бюджэт, вылісваюць ільготныя лекарствы толькі на адзін месяц замест неабходных чатырох нават па асноўных захворваннях. Напрыклад, я захварэў на прастатыт. Уролаг прызначыў мне курс лячэння на 4—5 месяцаў. Але «прастатомі» і «спіман» мне вылісалі толькі на адзін месяц лячэння. Астатнія лекі я набываў за свой кошт. А калі прызначылі новы курс лячэння на 4 месяцы, то увогуле нічога не вылісалі, спасылаючыся на тое, што зрошай ў бюджэце няма. Увогуле за тры гады інваліднасці я прышоў да высновы, што бясплатнага лячэння, асабліва якаснага, не бывае. Я асабіста падтрымліваю платную медыцыну, і не трэба ніякіх ільготаў, але ніхай мне плаціць годную пенсаю, каб я мог заплаціць і за сваё лячэнне, і за лекі. Ніхай мне тады прызначаюць дарэзай, але эфектыўныя лекі, ад якіх будзе карысць. Наўжо працоўныя людзі ў нашым раёне не заслужылі, каб бальніцы аснасілі новым апаратам ультраграўкавое дэягнастыкі — у гэтым выпадку многія праблемы будуць знікаць.

А.М. Ярашэвіч, Клецкі раён. Не ведаем, ці задаволены нашага чытача ліст, які мы атрымалі з упраўлення аховы здароўя Мінскага аблвыканкама, паколькі не змалгі знайсці ў ім адказу на ўсе пастаўленыя пытанні: «Даводзім да вашага ведама, што эхакардыяграфія з'яўляецца высокатэхналагічным метадам даследавання. У сувязі з высокай запатрабаванасцю дадзенага метаду ўстаноўлена чарга на яго правядзенне на бюджэтным аснове. Сістэма запісу на чаргу арганізаваная па тэлефону. Зверху штатнага нарматыўна частка даследавання праводзіцца на пазабюджэтным аснове. Правядзенне тэрміновай эхакардыяграфіі Ярашэвічу А.М. не патрабуецца. У студзені 2005 года кардыёлагам кансультацыйнай паліклініцы пры Мінскай абласной клі-

ЗДАРОЎЕ ДЗЯЦЕЙ — ЛЮСТЭРКА ЗДАРОЎЯ БАЦЬКОЎ

(Заканчэнне. Пачатка на 5-й стар.)

— Паветра, вада, зямля і людзі — вось чатыры складовыя здароўя, — кажа Святлана. — Чалавек застаецца толькі знайсці спосаб узаемадзеяння з імі, навушчыца быць шчаслівым, здаровым і перадаць свой стан дзецям. Такім чынам, яна ў першую чаргу навучае бацькоў. Дзеці, асабліва спачатку, амаль не бяруць удзел у занятках. Яны коўзаюцца на дывановай падлозе, з цікавасцю назіраюць за бацькамі. Нават нярэзка скажыць «навучае». Святлана хутчэй дае прасяяную праз уланы вопыт інфармацыю, веды, якімі валодае сама. Напрыклад, што на-родная казка здольная гэтак жа канале, аддаваць каштоўную вячэрнюю гадзіну пошаму ток-шоу па тэлебачанню, мяржаць шчырую размову на невяржымае высвятленне адноснасцю...

Гэта ж і з малыманнем, і з работай з гімназі. Дарослыя глядзяць на свае выработы і здзіўляюцца, яны дагтуль лічылі, што не ўмеюць ні трымаць пэндзаль, ні ляпіць, ні танцаваць, ні ўлоўліваць мелодыю. А дзеці... Дзеці «выдаюць» сваё нечакана, часцей нават не ў Школе, а дома, калі ўжо ўсе быццам бы і до-быліся пра пройдзенае на заня-

вадоўчы ведамі аб здаровым ладзе жыцця, яны раз і назаўсёды мяняюць сваё жыццё. І доказам таму — Сямейны клуб, які існуе пры Школе і які наведваюць яе выпускнікі.

Гэта тлумачыцца проста. Пасля таго, як атрымаеш асалоду ад назірання разам з дачкой за адмысловымі рухамі польмыя паходнага кастра, «пахаварэш» за сына на спартбрытэах, пацуюш (!), які ён «хварэе» за цябе, калі ты кідаеш біту... Пасля такога ўжо не захочаш «катаваць» выхадна на канале, аддаваць каштоўную вячэрнюю гадзіну пошаму ток-шоу па тэлебачанню, мяржаць шчырую размову на невяржымае высвятленне адноснасцю...

Школа прыроднага развіцця — гэта семінары, творчыя гасцёўні, выезды на прыроду, удзел у злётах, сустрэчы-зносны, аб-

валодаюць ведамі аб здаровым ладзе жыцця, яны раз і назаўсёды мяняюць сваё жыццё. І доказам таму — Сямейны клуб, які існуе пры Школе і які наведваюць яе выпускнікі.

Гэта тлумачыцца проста. Пасля таго, як атрымаеш асалоду ад назірання разам з дачкой за адмысловымі рухамі польмыя паходнага кастра, «пахаварэш» за сына на спартбрытэах, пацуюш (!), які ён «хварэе» за цябе, калі ты кідаеш біту... Пасля такога ўжо не захочаш «катаваць» выхадна на канале, аддаваць каштоўную вячэрнюю гадзіну пошаму ток-шоу па тэлебачанню, мяржаць шчырую размову на невяржымае высвятленне адноснасцю...

Школа прыроднага развіцця — гэта семінары, творчыя гасцёўні, выезды на прыроду, удзел у злётах, сустрэчы-зносны, аб-

Спецыяльна для «Звязды»

ШЧАСЦЕ — УНУТРЫ ЧАЛАВЕКА

Валянцін Мікалаевіч Тарануў жыве ў Горках, узначальвае раёнае аддзяленне ААТ «Белінвестбанк». І яшчэ ён валодае незвычайнымі здольнасцямі, якія атрымаў у спадчыну ад дзеда і развіў дзякуючы адукацыі. Ён — доктар нетрадыцыйнай медыцыны, магістр біяэнергетарпіі. Пра гэта «Звязда» пісала ў нумарах за 26 і 27 студзеня. Сёння — яго парады людзям, які захаваць здароўе.

У Валянціна Мікалаевіча ёсць некалькі асаблівых прычынаў стаўлення да здароўя чалавека і яго самааднаўлення ў асяроддзі пражывання. Па-першае, ён раіць людзям прыняць парадую эвангеліскага Матфея: чаго не разумееш, можна толькі дзіўніцца, але не адхіляць. Па-другое, зра-зумець, што інтэлектуальны чалавек заўсёды сумняваецца, і толькі дурань усё ведае, разумее і не мае праблем.

Трэцяя выснова: хворыя шмат, але далёка не кожны з іх гатовы займацца сабой, бо гэта карпатлівая праца са сваім целам і, самае галоўнае, з душой. Таму што шчасце чалавека — унутры яго, і больш яго няма дзе шукаць. Шчасце — гэта ўнутраны стан чалавека і ён, падрэсплівае Тарануў, не павінен залежаць ад знешняй варунку. І калі чалавек пачынае стагнаць і скардзіцца, што ўсё дрэнна і нехта ў гэтым вінаваты, то гэта глупства. Ніхто нам нічога не павінен і нічым не абавязаны, гэта як закон прыроды.

— Праз свае здольнасці я магу займацца біяэнергетаркэрацыяй чалавека, — тлумачыць сутнасць справы Валянцін Мікалаевіч. — Іншымі словамі — вяртаць яму жыццёвую сілу. Чалавек, у прырычце, нічым не адрозніваецца ад звычайнага акумулятара: аддаў энергію, атрымаў. Але калі штодня баланс адмоўны, то неплазбэжна гэты прыводзіць да страты таўшчы прылы, жыццёвай энергіі. І чалавек прыходзіць і кажа: у мяне нічога не бальці, але я не толькі не магу працаваць, але і жыць не хачу. Тады шукаюць паратунку ў рацыёне харчавання, рацяць ужываць вітаміны. Мы мудрым над дэятатамі і не разумеем, што харчаванне — далёка не самы галоўны фактар жыццезабеспячэння. Але дваіцае ця парадку...

Вада

Больш за пяць дзён без вады не жывуць. І яшчэ людзі цяпер занепакоены тым, каб ужываць чыстую пітную ваду. Сам Валянцін Тарануў п'е сырую ваду з-пад крана. Але ставіць на падваконне два шклянныя слоікі з вадой, кладзе ў кожную чвэрць чайнай лыжкі ёдванай солі і дае гэтай вадзе ляжч пастаяць на сонечным святле, зарэадзіцца. Лекар сцвярджае, што атрымліваецца «жывая» вада з энергетычнай падпіткай, якая мае нават іншую структуру малекулы.

Вада

Больш за пяць дзён без вады не жывуць. І яшчэ людзі цяпер занепакоены тым, каб ужываць чыстую пітную ваду. Сам Валянцін Тарануў п'е сырую ваду з-пад крана. Але ставіць на падваконне два шклянныя слоікі з вадой, кладзе ў кожную чвэрць чайнай лыжкі ёдванай солі і дае гэтай вадзе ляжч пастаяць на сонечным святле, зарэадзіцца. Лекар сцвярджае, што атрымліваецца «жывая» вада з энергетычнай падпіткай, якая мае нават іншую структуру малекулы.

Вада

Больш за пяць дзён без вады не жывуць. І яшчэ людзі цяпер занепакоены тым, каб ужываць чыстую пітную ваду. Сам Валянцін Тарануў п'е сырую ваду з-пад крана. Але ставіць на падваконне два шклянныя слоікі з вадой, кладзе ў кожную чвэрць чайнай лыжкі ёдванай солі і дае гэтай вадзе ляжч пастаяць на сонечным святле, зарэадзіцца. Лекар сцвярджае, што атрымліваецца «жывая» вада з энергетычнай падпіткай, якая мае нават іншую структуру малекулы.

Дадпачынак

Вада

Дадпачынак

Вада

Сем дзён без сну — і «дах» з'яўдаецца. Каб чалавек адчуваць сябе здаровым, вучыць Тарануў, трэба аддачыцца 7—8 гадзіні. І класіфіцы пры гэтым хоць бы за паўтары гадзіны да апоўначы. Паўшчэраўнае біярытмы і біяэнергетыку на патрэбным узроўні немагчыма.

— Гэту выснову пацвярджаюць і «зоркі»-артысты, якія звычайна туюсуюча ўначы, — гаворыць Валянцін Мікалаевіч. — Як толькі яны даходзяць да 50-гадовага рубжы, адразу пачынаецца разрады з прычыны парушэння біярытмаў. Трэба прытрымлівацца здаровага ладу жыцця, класіфіцы спаць своечасна і нармальна аддачыцца.

Дадпачынак

Сем дзён без сну — і «дах» з'яўдаецца. Каб чалавек адчуваць сябе здаровым, вучыць Тарануў, трэба аддачыцца 7—8 гадзіні. І класіфіцы пры гэтым хоць бы за паўтары гадзіны да апоўначы. Паўшчэраўнае біярытмы і біяэнергетыку на патрэбным узроўні немагчыма.

Вада

Больш за пяць дзён без вады не жывуць. І яшчэ людзі цяпер занепакоены тым, каб ужываць чыстую пітную ваду. Сам Валянцін Тарануў п'е сырую ваду з-пад крана. Але ставіць на падваконне два шклянныя слоікі з вадой, кладзе ў кожную чвэрць чайнай лыжкі ёдванай солі і дае гэтай вадзе ляжч пастаяць на сонечным святле, зарэадзіцца. Лекар сцвярджае, што атрымліваецца «жывая» вада з энергетычнай падпіткай, якая мае нават іншую структуру малекулы.

Харчаванне

Дадпачынак

Вада

Дадпачынак

Замест звыклых офісных кавы з пачэннем Валянцін Мікалаевіч частуе гасцей зялёным чаем з дабаўленнем самаі зёлкі і сваім мёдам. А замест цукерак прапануе сухафрукты, якія больш падуоюць «людзям, якія дбаюць пра душу і целас». Праўда, біяэнергетарэлеўт зноў-такі раіць не зачышчацца на гэтай праблеме.

— Сёння распрацавана, на-колькі я памятаю, 32 тысячы чы-ёт, і адзінае, што іх аб'ядноўвае — адсутнасць карысці для арганізма, — цвёрда лічыць Валянцін Мікалаевіч. — І скажу як біяэнергетарэлеўт, што чалавек з высокім энергетычным патэнцыялам не мае лішняй вагі альбо не дэфіцыту. Парушэнне абменных працэсаў пачынаецца, калі чалавек страчвае жыццёвую энергію.

Харчаванне

Замест звыклых офісных кавы з пачэннем Валянцін Мікалаевіч частуе гасцей зялёным чаем з дабаўленнем самаі зёлкі і сваім мёдам. А замест цукерак прапануе сухафрукты, якія больш падуоюць «людзям, якія дбаюць пра душу і целас». Праўда, біяэнергетарэлеўт зноў-такі раіць не зачышчацца на гэтай праблеме.

Вада

Больш за пяць дзён без вады не жывуць. І яшчэ людзі цяпер занепакоены тым, каб ужываць чыстую пітную ваду. Сам Валянцін Тарануў п'е сырую ваду з-пад крана. Але ставіць на падваконне два шклянныя слоікі з вадой, кладзе ў кожную чвэрць чайнай лыжкі ёдванай солі і дае гэтай вадзе ляжч пастаяць на сонечным святле, зарэадзіцца. Лекар сцвярджае, што атрымліваецца «жывая» вада з энергетычнай падпіткай, якая мае нават іншую структуру малекулы.

Псіхіка

Харчаванне

Дадпачынак

Вада

Першы фактар — псіхічны стан чалавека. Увогуле ў аснову гэтай шкалы пакладзена ступень важнасці для чалавека — колькі часу ён можа пражыць без яго. Калі можа пашкодзіцца, калі няма кіруемасці арганізмам, чалавек не жыве. Сёння ёсць тэорыя, гаворыць Тарануў, што наш мозг — гэта нібыта камп'ютар. І калі ўключыць яго з рэзеткі, то гэта ўжо не камп'ютар, а набор непатрэбных рэчаў.

Харчаванне

Замест звыклых офісных кавы з пачэннем Валянцін Мікалаевіч частуе гасцей зялёным чаем з дабаўленнем самаі зёлкі і сваім мёдам. А замест цукерак прапануе сухафрукты, якія больш падуоюць «людзям, якія дбаюць пра душу і целас». Праўда, біяэнергетарэлеўт зноў-такі раіць не зачышчацца на гэтай праблеме.

Дадпачынак

Сем дзён без сну — і «дах» з'яўдаецца. Каб чалавек адчуваць сябе здаровым, вучыць Тарануў, трэба аддачыцца 7—8 гадзіні. І класіфіцы пры гэтым хоць бы за паўтары гадзіны да апоўначы. Паўшчэраўнае біярытмы і біяэнергетыку на патрэбным узроўні немагчыма.

Вада

Больш за пяць дзён без вады не жывуць. І яшчэ людзі цяпер занепакоены тым, каб ужываць чыстую пітную ваду. Сам Валянцін Тарануў п'е сырую ваду з-пад крана. Але ставіць на падваконне два шклянныя слоікі з вадой, кладзе ў кожную чвэрць чайнай лыжкі ёдванай солі і дае гэтай вадзе ляжч пастаяць на сонечным святле, зарэадзіцца. Лекар сцвярджае, што атрымліваецца «жывая» вада з энергетычнай падпіткай, якая мае нават іншую структуру малекулы.

Дыханне

Харчаванне

Дадпачынак

Вада

— На жаль, раней дыханню як фактару жыццяздзейнасці не надавалі вялікага значэння і не разумеі яго важнасці: маўляў, дыхаць, лёгкія працоўныя, і добра, — каментуе лекар. — Ніхто і не задумваўся, што 95 працэнтаў анкалагічных хворых — людзі са слабым дыханнем. І, трэба ад-

Харчаванне

Замест звыклых офісных кавы з пачэннем Валянцін Мікалаевіч частуе гасцей зялёным чаем з дабаўленнем самаі зёлкі і сваім мёдам. А замест цукерак прапануе сухафрукты, якія больш падуоюць «людзям, якія дбаюць пра душу і целас». Праўда, біяэнергетарэлеўт зноў-такі раіць не зачышчацца на гэтай праблеме.

Дадпачынак

Сем дзён без сну — і «дах» з'яўдаецца. Каб чалавек адчуваць сябе здаровым, вучыць Тарануў, трэба аддачыцца 7—8 гадзіні. І класіфіцы пры гэтым хоць бы за паўтары гадзіны да апоўначы. Паўшчэраўнае біярытмы і біяэнергетыку на патрэбным узроўні немагчыма.

Вада

Больш за пяць дзён без вады не жывуць. І яшчэ людзі цяпер занепакоены тым, каб ужываць чыстую пітную ваду. Сам Валянцін Тарануў п'е сырую ваду з-пад крана. Але ставіць на падваконне два шклянныя слоікі з вадой, кладзе ў кожную чвэрць чайнай лыжкі ёдванай солі і дае гэтай вадзе ляжч пастаяць на сонечным святле, зарэадзіцца. Лекар сцвярджае, што атрымліваецца «жывая» вада з энергетычнай падпіткай, якая мае нават іншую структуру мал

Экскурсаходы пройдуць абавязковую акрэдытацыю

Восенню гэтай года ўсе экскурсаходы і гіды-перакладчыкі, якія працуюць у сферы турызму, пройдуць абавязковую акрэдытацыю, паводле вынікаў якой будзе складзены нацыянальны рэестр прафесіяналаў па гэтых спецыяльнасцях.

Як расказаў «Звяздзе» дырэктар дэпартаменту па турызму Міністэрства спорту і турызму Віктар Янкавенка, летас на развіццё турыстычнай сферы было засвоена 200 мільярдаў рублёў.

Разам з тым усё залежыць ад развіцця мясцовага і агратурызму. Віктар Янкавенка падкрэсліў, што ў кожным раённым цэнтры, у кожным горадзе Беларусі трэба стварыць арганізацыю, якая займалася б аказаннем турыстычных паслуг у маштабе сваёй мясцовасці.

На Міншчыне засталіся толькі тры раёны, дзе яшчэ няма ўласных турыаператараў, якія б аказвалі турыстычныя і экскурсійныя паслугі ў межах уласнага раёна.

Патрабаванні прадаўцаў і да турыстычных маршрутаў. Зараз агляд мясцін будзе больш цікавым, у склад экскурсій уводзіць новыя аб'екты. Накірункі, ідэі для развіцця турызму на Міншчыне распрацоўвае кожны раён.

Дамітрый АЛЬФЕР.

Склаў Андрэй МІХАЙЛАУ. Crossword grid with clues in Belarusian and images of a woman and a man.

Сёння Сонца Месяц. Weather forecast for various cities including Minsk, Grodno, and Brest.

Надвор'е на зяўтра. Weather forecast for the following day across different regions.

...у суседзях. Weather forecast for neighboring cities like Warsaw, Vilnius, and Kyiv.

аўта аматар. Advertisement for car services and parts.

«АМНІСТЫЯ» ДЛЯ ЗАТАНІРАВАННЫХ АЎТОБУСАВ. News about amnesty for bus drivers.

КАРЭКЦЫЮ НА НАДВОР'Е. News about car repairs and maintenance.

«ПРАВИЛЫ ДАРОЖНАГА РУХУ...»

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.) — Дзеці, канешне, слухаюцца інспектараў. А вось як разгучоць на заклік ДАІ наконфіліяры жыхары сельскай мясцовасці, якія перасоўваюцца ўвечары і ноччу па абочынах дарог?

— А як удалося справіцца з прышліпваннем вадзіцеляў рамянямі бясекі? І з чаго пачалася летась гэта кампанія?

— Мінупам летам у Маскве адбылася міжнародная навуковая канферэнцыя, дзе бралі ўдзел прадстаўнікі ДАІ з Беларусі.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд (27 студзеня). Па гарызанталі: Сканер. Скальд. Ясак. Лама. Аул. Пост. Яямша. Сталь. Дараванне. Аул. Трыко. Каротра. Рыс. Нара. Этна. Сіам. «Лад». Ага. Ткач. Атам. Арлы. Траян. Кію. Рокер. Брэст. Ізабара. Па вертыкалі: Дэка. Аплбом. Кусто. Сарагоса. Накат. Варна. Аскет. Рагля. Аўтамат. Шантар. Алібі. Самум. Адам. Аскет. Твора. Рызлонт. Об. «Арыстакратка». Ндаля. Ер. Даманькова. Чынара.

Закрываюцца аўтобусныя маршруты

У Мінску з 17 лютага гэтай года аўтобусныя маршруты № 114 «Д/С Лощыца—ГК Аэрадромны» і № 124 «ГК Аэрадромны—д/с Ландара» закрываюцца.

Інспектары ДАІ займаюць флікеры

У кожным патрульным аўтамабілі ДАІ павінны знаходзіцца як мінімум сто флікераў. Такое рашэнне прыняло кіраўніцтва сталічнага Дзяржаўтінспекцыі.

Колькасць ДТЗ ў 2006 годзе ўзрасла на 7 працэнтаў і склала 8,3 тыс.

Паводле інфармацыі Мінтранса, у гэтых здарэннях 1,7 тыс. чалавек загінулі і 8,8 тыс. атрымалі раненні.

Тры аўто трапілі ў ДТЗ

На дарозе Брэст—Мінск—мяжа РФ пабілі ўсіх Малінука тры машыны трапілі ў дарожна-транспартнае здарэнне: загінулі людзі.

Дапамагаюць лебедзям

Выратавальнікі Шумліншчыны на працягу апошняга тыдня па просьбах мясцовых жыхароў вырабавалі з замерзлых азёраў... лебедзяў.

Простыя рэчы

Людская памяць перабарліва і непрадказальна. Часам цяжка ўспомніць, калі ж адбылася важная для цбе некалі падзея.

Кубак

Відаць надрэнна часам пачулася і ў час вайны нашаму народнаму паэту, калі ўздымаў ён чару з такім прыстойным вінном.

31 студзеня

1957 год — у Мінску заснаваны Нацыянальны музей гісторыі і культуры Беларусі.

УСМІХНІМСЯ!

Іду я па дарозе, а мне насустрач двое. Ім я ім даў спінае па валенках — яны ад мяне і пабеглі. Я за імі, азіраюся, а яны ўжо далёка...

Дзве даты

«Жанчына павінна выбіраць: з мужччынам, якога любіць іншыя жанчыны, яна ніколі не будзе спакойнай; з мужччынам, якога не любіць іншыя жанчыны, яна ніколі не будзе ішчэўшай».

Цытата дня:

«Я пасля па чары «Цынандалі» Выліг'ем за здароўе тых сяброў, Што сгоняю на далёкіх шляхах, Што сягаю за Бабруйск і Магілёў».

Узнадзены голас

Успомніце, каб павялічыць прапусковую здольнасць, трэба будаваць паветраны і падземны пешаходныя пераходы.

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА

НАШЫ ПЛаны. Пазнаёмчыся, калі ласка, з асноўнымі мерапрыемствамі, якія плануе правесці ў 2007 годзе шахматны адрдзел «Звязды».

Для пераможцаў конкурсаў устаноўлены прызы, ганаровыя і пахвальныя водгукі.

ТЭМАТЫЧНЫ КОНКУРС: «ЗВЯЗДЗЕ» — 90 ГАДОЎ

Рэдакцыя газеты «Звязда» аб'яўляе тэматычны конкурс складання трохадкоўных задач, прысвечаных 90-годдзю газеты.

а б в г д е ф г х

1. Кd7! nargоза 2. Фb7+ Kpd6 3. Сb5х 1. ... С:d7 2. Фc4+ Kpd6 3. Фc5х (2. ... Крe3 3. Фd4х) 1. ... Крe4 2. Фd3+! Кр:d3 3. Кc5х (2. ... Крf4 3. Фe3х).